

Dokument ze zasedání

A9-0269/2022

8.11.2022

ZPRÁVA

o tématu „dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“
(2021/2254(INI))

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

Zpravodajka: Isabel Carvalhais

Zpravodaj pro stanovisko přidruženého výboru v souladu s článkem 57
jednacího řádu:

Álvaro Amaro, Výbor pro regionální rozvoj

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	21
STANOVISKO VÝBORU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ	25
STANOVISKO VÝBORU PRO PRÁVA ŽEN A ROVNOST POHLAVÍ.....	35
INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	47
JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	48

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o tématu „dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ (2021/2254(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. června 2021 „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ (COM (2021)0345),
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na cíle udržitelného rozvoje,
- s ohledem na Pařížskou dohodu přijatou na 21. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu,
- s ohledem na články 39 a 174 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027¹,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“)²,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013³,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 ze dne 2. prosince 2021 o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky a zrušení nařízení (EU) č. 1306/2013⁴,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj

¹ Úř. věst. L 433, 22.12.2020, s. 11.

² Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1.

³ Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1.

⁴ Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 187.

pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky⁵,

- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa⁶,
- s ohledem na své usnesení ze dne 27. října 2016 k tématu: „Jak může SZP zlepšit tvorbu pracovních míst ve venkovských oblastech?“⁷,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. dubna 2017 o ženách a jejich úloze ve venkovských oblastech⁸,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. listopadu 2017 o akčním plánu pro přírodu, lidi a hospodářství⁹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 30. května 2018 o budoucnosti potravinářství a zemědělství¹⁰,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. října 2018 o řešení zvláštních potřeb venkovských, horských a odlehlých oblastí¹¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. března 2022 o úloze politiky soudržnosti při podpoře inovativní a inteligentní transformace a regionálního propojení IKT¹²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. října 2020 o evropské strategii v oblasti lesnictví – další postup¹³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. října 2021 o strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy¹⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2021 o strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: navrácení přírody do našeho života¹⁵,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM (2019)0640),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvané „Strategie ‚od zemědělce ke spotřebiteli‘ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy“ (COM (2020)0381),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvané „Strategie EU v oblasti

⁵ Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159.

⁶ Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1.

⁷ Úř. věst. C 215, 19.6.2018, s. 228.

⁸ Úř. věst. C 298, 23.8.2018, s. 14.

⁹ Úř. věst. C 356, 4.10.2018, s. 38.

¹⁰ Úř. věst. C 76, 9.3.2020, s. 62.

¹¹ Úř. věst. C 11, 13.1.2020, s. 15.

¹² Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 37.

¹³ Úř. věst. C 395, 29.9.2021, s. 37.

¹⁴ Úř. věst. C 184, 5.5.2022, s. 2.

¹⁵ Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 25.

biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života“ (COM (2020)0380),

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. listopadu 2021 nazvané „Plán pro nepředvídané události pro zajištění dodávek potravin a potravinového zabezpečení v dobách krize“ (COM (2021)0689),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. července 2021 nazvané „Nová Lesní strategie EU do roku 2030“ (COM (2021)0572),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. února 2022 k osmé zprávě o soudržnosti: Soudržnost v Evropě do roku 2050 (COM (2022)0034),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 17. června 2020 o dopadu demografických změn (COM (2020)0241),
- s ohledem na zelenou knihu Komise ze dne 27. ledna 2021 na téma „stárnutí – podpora mezigenerační solidarity a odpovědnosti“ (COM (2021)0050),
- s ohledem na prohlášení z Corku 2.0 nazvané „Lepší život ve venkovských oblastech“, které přijali účastníci Evropské konference o rozvoji venkova, jež se konala v září 2016 v Corku,
- s ohledem na bledské prohlášení „za inteligentnější budoucnost venkovských oblastí v EU“, které bylo podepsáno dne 13. dubna 2018 ve slovinském Bledu,
- s ohledem na deklaraci OSN o právech drobných zemědělců a dalších osob pracujících ve venkovských oblastech, kterou přijal Výbor pro lidská práva dne 28. září 2018,
- s ohledem na své usnesení ze dne 3. května 2022 o akčním plánu EU pro ekologické zemědělství¹⁶
- s ohledem na obecné doporučení č. 34 (2016) Výboru pro odstranění diskriminace žen o právech venkovských žen, které bylo přijato dne 7. března 2016,
- s ohledem na zásadu č. 20 evropského pilíře sociálních práv,
- s ohledem na studii, kterou si vyžádal Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova Evropského parlamentu, s názvem „Budoucnost evropského modelu zemědělství: socioekonomické a územní důsledky poklesu počtu zemědělských podniků a zemědělců v EU“, kterou uveřejnila tematická sekce pro strukturální politiku a soudržnost v dubnu 2022,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 25. března 2021 o akčním plánu pro podporu ekologické produkce (COM (2021)0141),
- s ohledem na své usnesení ze dne 24. března 2022 o potřebě naléhavého akčního plánu EU s cílem zajistit potravinové zabezpečení v EU i mimo ni s ohledem na ruskou invazi

¹⁶ Přijaté texty, P9_TA(2022)0136.

na Ukrajinu¹⁷,

- s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 8. dubna 2021 s názvem „Hodnocení dopadu SZP na generační obměnu, místní rozvoj a pracovní místa ve venkovských oblastech“ (SWD (2021)0078),
 - s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 26. ledna 2022 nazvané „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU“¹⁸,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 23. března 2022 nazvané „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU“¹⁹,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro regionální rozvoj a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (A9-0269/2022),
- A. vzhledem k tomu, že venkovské oblasti představují přibližně 83 % celkového území EU a jsou domovem přibližně 137 milionů lidí (30 % populace EU); vzhledem k tomu, že venkovské oblasti EU mají velký význam jako místa, kde se produkují potraviny, kde se nacházejí lesy a vyrábí energie, zejména energie z obnovitelných zdrojů, jakož i místa s významem pro plnění Zelené dohody pro Evropu, zajištění klimatické neutrality a dosažení cílů udržitelného rozvoje; vzhledem k tomu, že venkovské oblasti, zejména vzdálené a méně rozvinuté venkovské regiony, horské oblasti, ostrovy a nejvzdálenější regiony, čelí specifickým dlouhodobě nevyřešeným problémům a jejich jedinečný potenciál pro rozvoj a inovace není dostatečně uznáván;
- B. vzhledem k tomu, že celkový podíl obyvatelstva ve venkovských oblastech se na úrovni EU v posledním desetiletí mírně snižuje a v posledních padesáti letech se výrazně snížil, a to kvůli stárnutí a odlivu obyvatel (urbanizaci); vzhledem k tomu, že podíl osob starších 65 let je obecně ve venkovských oblastech nejvyšší a očekává se, že v budoucnu ještě vzroste; vzhledem k tomu, že do roku 2050 se počet obyvatel ve čtyřech z pěti venkovských regionů EU pravděpodobně sníží s tím, že i nadále bude počet obyvatel ve vzdálených venkovských oblastech zřejmě klesat;
- C. vzhledem k tomu, že článek 174 SFEU stanoví, že cílem Unie musí být snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, přičemž určitým regionům, zejména venkovským oblastem, je třeba věnovat zvláštní pozornost; vzhledem k tomu, že mají-li venkovská území dosáhnout udržitelného rozvoje, musí se jim dostat odpovídající finanční podpory;
- D. vzhledem k tomu, že průměrná míra zaměstnanosti ve venkovských oblastech EU se v letech 2012 až 2020 vyvíjela příznivě, ačkoli mezi jednotlivými členskými státy existují rozdíly a kvalita nabídky zaměstnání je různá; vzhledem k tomu, že podíl

¹⁷ Úř. věst. C 361, 20.9.2022, s. 2.

¹⁸ Úř. věst. C 270, 13.7.2022, s. 18.

¹⁹ Úř. věst. C 290, 29.7.2022, s. 137.

obyvatel ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením je vyšší ve venkovských oblastech než ve velkoměstech a městech;

- E. vzhledem k tomu, že pracovní podmínky značného podílu pracovníků zaměstnaných v zemědělství EU jsou mimořádně náročné a nejisté a vyznačují se nízkými mzdami, dlouhou pracovní dobou, nehlášenou prací, vysokým výskytem úrazů a nemocí a žalostnými podmínkami bydlení;
- F. vzhledem k tomu, že pro rozvoj venkovských oblastí má zásadní význam přístup ke službám spojeným se zásobováním vodou, k hygienickým zařízením, propojení v silniční dopravě, zdravotní péči, vzdělávání, širokopásmovému internetu a dalším základním službám; vzhledem k tomu, že domácnosti v některých venkovských oblastech stále nemají přístup ke zcela základním službám, zejména ke službám spojeným se zásobováním vodou a k hygienickým službám, přičemž mezi členskými státy stále panují v této oblasti rozdíly²⁰; vzhledem k tomu, že občané označili dopravní infrastrukturu a spojení za klíčové potřeby ve venkovských oblastech;
- G. vzhledem k tomu, že pouze jeden ze šesti obyvatel venkova má k dispozici vysokorychlostní širokopásmové připojení; vzhledem k tomu, že mezi venkovskými a městskými oblastmi existují značné rozdíly v základních digitálních dovednostech, neboť ve venkovských oblastech má základní nebo vyšší než základní digitální dovednosti 28 % dospělých, kdežto ve městech disponuje takovými dovednostmi 62 % dospělých (2019); vzhledem k tomu, že mezi členskými státy stále přetrvávají značné rozdíly, pokud jde o internetové připojení, a v některých členských státech až 25 % domácností stále nemá přístup k internetu²¹;
- H. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní hodnotou EU zakotvenou ve Smlouvách a v Listině základních práv; vzhledem k tomu, že ve venkovských oblastech přetrvávají značné nerovnosti mezi ženami a muži, přičemž mezi ženami je více nezaměstnaných, častěji jsou zaměstnány na základě nejistých smluv a pracují v neformálních pracovních podmínkách, jsou nedostatečně zastoupeny v rozhodovacích orgánech, jako jsou zemědělská družstva, odborové svazy a obecní správní orgány;
- I. vzhledem k tomu, že v letech 2003 až 2016 klesl počet zemědělských podniků v EU-27 o 32 %, přičemž nejvýraznější pokles byl zaznamenán u malých zemědělských podniků s méně než pěti hektary půdy (38 %); vzhledem k tomu, že v roce 2016 bylo v EU 10,5 milionu zemědělských podniků, z nichž většinu (92 %) tvořily rodinné zemědělské podniky; vzhledem k tomu, že do roku 2040 by EU mohla přijít o dalších 6,4 milionu zemědělských podniků, což by znamenalo, že v celé EU by zbyly přibližně 3,9 milionu zemědělských podniků, což by ve srovnání s rokem 2016 představovalo mimořádný pokles, a to o 62 %;
- J. vzhledem k tomu, že v roce 2016 připadalo na každého zemědělce mladšího 35 let více než šest zemědělců, kterým bylo více než 65 let²², z čehož plyne, že stárnutí zemědělců

²⁰ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=SDG_6 -
Clean_water_and_sanitation#Sanitation](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=SDG_6_-_Clean_water_and_sanitation#Sanitation)

²¹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ISOC_CI_IN_H_custom_2784346/default/table?lang=en

²² Specifické cíle SZP – Strukturální změny a generační obměna,
https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2019-11/cap-briefs-7-structural-change_en_0.pdf

EU je jedním z největších problémů, jimž čelí venkovské oblasti; vzhledem k tomu, že podíl mladých žen v zemědělství je obzvláště nízký;

- K. vzhledem k tomu, že zemědělské podniky zabývající se chovem hospodářských zvířat v EU zaměstnávají přibližně 4 miliony lidí a jsou hlavním příjemcem podpory z druhého pilíře společné zemědělské politiky (SZP) určené zemědělským podnikům ve znevýhodněných oblastech, které představují 50 % využívané zemědělské půdy v EU;
- L. vzhledem k tomu, že tematické skupiny Evropské sítě pro rozvoj venkova se osvědčily jako účinný nástroj pro územní partnerství veřejného a soukromého sektoru; vzhledem k tomu, že tyto skupiny navíc uspěly jako jediné fórum pro řešení otázek souvisejících s územní revitalizací, inovacemi, přístupy zdola nahoru a integrovanými přístupy v zemědělství a rozvoji venkova, decentralizovaným řízením, integrací sítí a spoluprací;
- M. vzhledem k tomu, že jedním z cílů SPZ na současné programové období je podpora zaměstnanosti, růstu, rovnosti žen a mužů, včetně účasti žen v zemědělství, sociálního začleňování a místního rozvoje ve venkovských oblastech;
- N. vzhledem k tomu, že byly vyjádřeny obavy z negativních dopadů těžební činnosti na vodu, chráněné oblasti, životní prostředí a z ekologických škod, které může tato činnost způsobit okolí a dalším zdrojům obživy, což může mít nepříznivý vliv na příjmy, zdraví a kvalitu života lidí²³;

1. Výzvy a příležitosti v zájmu silnějších, odolných a inkluzivních venkovských oblastí

1. podtrhuje historickou, zeměpisnou, ekonomickou a sociální rozmanitost venkovských oblastí v EU; připomíná, že venkovské oblasti v blízkosti městských center, pobřežní oblasti, přeshraniční či horské oblasti v odlehlých nebo řídko osídlených regionech čelí rozdílným potížím, které vyžadují individualizovaná a cílená řešení, jež by byla uplatňována ve spolupráci s místními zúčastněnými stranami;
2. zdůrazňuje, že politiky a opatření na úrovni EU ve spojení s vnitrostátními, regionálními a místními politikami a opatřeními a s přístupem orientovaným na konkrétní místo jsou klíčem k zajištění prosperity a dobrých životních podmínek evropských občanů na venkově, jakož i k řešení výzev, kterým čelí, jako je zejména úbytek populace a její stárnutí, vyšší riziko chudoby a sociálního vyloučení a menší počet kvalitních pracovních příležitostí; připomíná, že HDP na obyvatele je ve venkovských oblastech výrazně nižší než průměr EU;
3. dále zdůrazňuje, že ve venkovských oblastech není dostatečný přístup k vysoce kvalitním službám obecného zájmu, jako jsou služby spojené se zásobováním vodou, hygienická zařízení, propojení v silniční dopravě, zdravotní péče, péči o děti, kvalitní vzdělávání a odborná příprava, mimoto že v těchto oblastech chybí spojení, mají omezené dopravní spoje a nedostatečné napojení na vysokorychlostní širokopásmový internet, jakož i nedostatek dalších základních služeb, jako jsou poštovní a bankovní služby, kromě toho trpí tyto oblasti nedostatkem kvalitního a dostupného bydlení, tlaky v oblasti klimatu a životního prostředí, rozdíly v rovnosti žen a mužů, omezenými

²³ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/729156/IPOL_STU\(2022\)729156_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/729156/IPOL_STU(2022)729156_EN.pdf)

příležitostmi, pokud jde o inovace, a omezeným přístupem k technologickému rozvoji; poukazuje na to, že odlehlost je ve venkovských oblastech další důležitý zdroj potíží;

4. zdůrazňuje, že demografický pokles a stárnutí obyvatelstva budou mít dopad na všechny regiony, ale v důsledku přesunu obyvatelstva do měst a odlivu mladých lidí zejména na regiony venkovské, což v těchto regionech nepříznivě ovlivní jejich růstový potenciál, kvalitu života, rozvoj dovedností a přístup ke službám; konstatuje, že prostřednictvím veřejných politik se nepodařilo zvrátit trend vyliďňování venkovských oblastí;
5. zdůrazňuje ústřední úlohu, kterou mohou venkovské oblasti hrát při řešení společenských, ekonomických a environmentálních výzev tím, že budou poskytovat ekosystémové služby za účelem zmírnění změny klimatu a zhoršování životního prostředí, zajistí udržitelnou a dostatečnou produkci potravin, včetně biopotravin, zachovají hmotné i nehmotné dědictví venkova, budou podporovat ochranu přírody a biologické rozmanitosti, nabídnou jedinečnou kulturní krajinu pro volnočasové a rekreační účely, budou rozvíjet oběhové hospodářství a přispívat ke spravedlivé, ekologické a digitální transformaci;
6. v této souvislosti upozorňuje na synergie mezi venkovskými komunitami, ochranou životního prostředí, potravinovým zabezpečením a povědomím o dobrých životních podmínkách zvířat; zdůrazňuje, že je třeba náležitě podporovat zemědělce a odškodňovat je za poskytování veřejných statků a ekosystémových služeb, a přispívat tak k hospodářské životaschopnosti venkovských oblastí;
7. upozorňuje na rostoucí nespokojenost venkovského obyvatelstva, které se domnívá, že jeho potřeby nejsou dostatečně zohledňovány při politickém rozhodování, a cítí se nedostatečně zastoupené, což vytváří živnou půdu pro občanské a politické odcizení, které je třeba řešit a které by mohlo vést ke vzniku různých forem odebrání demokratických práv; trvá na tom, že tato nespokojenost se v kombinaci se stále zřetelnějšími rozdíly mezi venkovem a městem, zeměpisnou odlehlostí a nedostatkem základních služeb zvyšuje; domnívá se, že zapojení mladých lidí do života místních komunit může přispět ke zpomalení odchodu mladých lidí z venkovských oblastí;
8. bere na vědomí skutečnost, že občané EU mají velkou důvěru v regionální a místní orgány, což vyplývá z průzkumů Eurobarometr, a zdůrazňuje, že je důležité spoléhat se na tyto úrovně správy, aby se obnovila podpora evropského projektu ve venkovských oblastech;
9. zdůrazňuje, že venkovské oblasti jsou obzvláště citlivé na dopady krize, jako je pandemie COVID-19, válka na Ukrajině a změna klimatu, ale za předpokladu, že existuje vhodný rámec podpory, jsou rovněž schopny v reakci na takové krize nabídnout nové příležitosti a nová řešení a hrát klíčovou úlohu při zajišťování potravin, potravinové soběstačnosti a nezávislosti na fosilních palivech nebo na dovozu energie;
10. zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 změnila naše chování v životě, v práci a v rámci interakcí, včetně toho, že přinesla práci na dálku, což vytváří nové příležitosti pro oživení venkovských oblastí, které s sebou nesou mnohé pozitivní vnější efekty; konstatuje, že občané pochopili, že venkovské oblasti mohou pro tuto krizi nabídnout řešení;

2. Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU

11. vítá sdělení Komise o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU; souhlasí s jeho obecnými cíli a domnívá se, že se jedná o nejcennější příležitost ke koordinovaným a posíleným krokům zaměřeným na současnost a budoucnost venkovských oblastí, které by nabízely nové možnosti sociální, hospodářské a environmentální obnovy; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby se fondy a politiky EU v zájmu podpory venkovských oblastí vzájemně doplňovaly a aby místní zúčastněné strany měly k dispozici informace;
12. zdůrazňuje, že rozvoj venkovských oblastí musí zůstat jednou z priorit EU, a vyzývá nadcházející předsednictví Rady Evropské unie, aby plně usilovala o dosažení tohoto cíle a ve svých závěrech vyjádřila potřebu jednat ve prospěch venkovských oblastí;
13. bere na vědomí návrh akčního plánu pro venkov, který by se měl stát dynamickým nástrojem pro budoucí opatření, přinese konkrétní výsledky a podpoří integrované strategie pro udržitelný rozvoj v souladu se zásadou partnerství; vyzývá Komisi a členské státy, aby provádění plánu považovaly za nejvyšší prioritu, stanovily jasné kvantitativní závazné dílčí cíle pro jeho realizaci, zajistily pro jeho účinné provádění nezbytné zdroje a dosáhly cíle, kterým jsou silnější, propojenější, odolnější a prosperující venkovské oblasti do roku 2040;
14. souhlasí s tím, že je nutné mít společnou celounijní definici funkčních venkovských oblastí, která bude rozlišovat mezi venkovskými a příměstskými oblastmi a vezme v potaz složitost, rozmanitost a specifika těchto oblastí;
15. naléhavě vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s celostátními, regionálními a místními zúčastněnými stranami tuto definici pohotově vypracovala a uvedla do praxe; domnívá se, že tato definice by mohla být použita ke srovnání vývoje evropských venkovských oblastí a k poskytování informací pro potřeby cílenějšího provádění politik a opatření na těchto územích; vyzývá Komisi, aby vypracovala společnou metodiku a zahrнула do ní dostatek flexibility pro zohlednění specifických charakteristik a potřeb členských států;
16. podporuje vypracování Paktu pro venkov a zdůrazňuje, že pro úspěšný výsledek této iniciativy je důležité zahrnout do jeho správy místní, regionální a celostátní zúčastněné strany, včetně občanské společnosti;
17. domnívá se, že tento pakt potřebuje konkrétní cíle, výstupy, vícestupňové systémy správy a monitorování a jasné stanovené povinnosti institucí; domnívá se, že Pakt pro venkov by měl sloužit jako platforma, jejíž pomocí by venkovské oblasti sdílely osvědčené postupy, měl by jim poskytovat podporu při využívání dostupných nástrojů, a přispívat tak k součinnosti, doplňkovosti a soudržnosti intervencí EU a usnadňovat strategickou autonomii EU;
18. vítá oznámení o zřízení Střediska pro sledování venkova, které má zlepšit sběr a analýzu údajů o venkovských oblastech; domnívá se, že se jedná o hodnotný nástroj pro informování, navrhování a monitorování lepších veřejných politik, jakož i pro sledování pokroku při provádění dlouhodobé vize a budoucích politik a strategií EU pro venkov, včetně akčního plánu pro venkov;

19. domnívá se, že Středisko pro sledování venkova by mělo být příležitostí ke zjištění nedostatků v údajích, ke zlepšení databází, zvláště pokud jde o údaje rozčleněné podle pohlaví, k podpoře podrobnějšího statistického přístupu a k vypracování ukazatelů na odpovídající zeměpisné úrovni, které by zachycovaly potřeby obyvatelstva; zdůrazňuje, že je zapotřebí zajistit dostatek financování a zdrojů, transparentnost a jasný plán s časovými rámci a cíli;
20. zdůrazňuje, že je důležité zavést u iniciativ EU mechanismus prověřování z hlediska venkova, aby bylo možné posoudit soudržnost a doplňkovost politik EU a jejich potenciální dopad na venkovské oblasti; naléhavě vyzývá členské státy, aby podporovaly rozvoj a provádění účinných mechanismů prověřování z hlediska venkova na vnitrostátní úrovni a pro posuzování dopadů navržených právních předpisů ve venkovských oblastech s cílem zajistit jejich vhodnost pro daný účel, a vyzývá Komisi, aby jim v případě potřeby pomáhala; domnívá se, že mechanismus prověřování z hlediska venkova by měl být povinný, a zdůrazňuje, že je důležité zapojit místní a regionální orgány do definování a provádění mechanismů prověřování z hlediska venkova, jakož i do jejich správy na evropské i vnitrostátní úrovni;

3. Cesta k budoucnosti venkovských oblastí pro rok 2040

21. trvá na tom, že občané venkova musí stejně jako každý jiný občan profitovat ze spravedlivých podmínek pro plnění svých profesních, sociálních a osobních cílů a že zvláštní důraz by měl být kladen na zranitelnější skupiny; mimoto trvá na uplatňování evropského pilíře sociálních práv;
22. zdůrazňuje, že v zájmu zajištění inkluzivních a spravedlivých životních podmínek a podmínek pro životní pohodu musí mít venkovské komunity rovný přístup ke službám obecného zájmu, zejména pokud jde o zdravotnické služby, vzdělávání, odbornou přípravu pro prohlubování dovedností, změnu kvalifikace a celoživotní učení, sociální péči, péči o děti a starší osoby, konektivitu, mobilitu a bydlení, jakož i poštovní a bankovní služby, místa pro společenské setkávání, kulturní akce a infrastrukturu;
23. v této souvislosti zdůrazňuje význam veřejných investic a veřejných partnerství, ovšem i zlepšení přeshraniční spolupráce a spolupráce mezi městy a venkovem; poukazuje na potenciál, který v sobě skrývají decentralizovaná a multifunkční střediska služeb a renovované budovy na míru přizpůsobené potřebám, jakož i inovativní přístupy k poskytování služeb;
24. domnívá se, že je třeba věnovat zvláštní pozornost zranitelným skupinám žijícím ve venkovských oblastech, jako jsou osoby se zdravotním postižením, starší lidé a migranti, zejména sezónní pracovníci, zajistit řešení jejich specifických potřeb a zároveň podporovat sociální začleňování; vyzývá Komisi, aby dále harmonizovala postupy mezi členskými státy, pokud jde o začleňování osob se zdravotním postižením;
25. zdůrazňuje, že s cílem podpořit trvalou přítomnost mladých lidí ve venkovských oblastech a zabránit demografickému poklesu by prioritou měly být cílené zásahy na podporu mladých lidí a účinné generační obměny; zdůrazňuje, že zvláštní pozornost by měla být věnována překonání hlavních problémů a odstranění stávajících překážek, k nimž patří přístup k vysokoškolskému vzdělání a předávání znalostí, pracovní

- příležitosti, získávání podnikatelských dovedností a přístup k půdě a kapitálu; zdůrazňuje, že pro odbornou přípravu mladých profesionálních pracovníků jsou nutné systémy kvalitního zemědělského vzdělávání; v tomto ohledu podtrhuje důležitou úlohu, kterou hrají mladí zemědělci při modernizaci zemědělství EU a vytváření většího počtu příležitostí ve venkovských oblastech; zdůrazňuje, že je třeba podporovat jejich úspěšnou integraci, zejména usnadněním nákupu a pronájmu zemědělské půdy, a poukazuje v tomto ohledu na potenciál zemědělských inkubátorů;
26. vyzývá Komisi a členské státy, aby v souladu s evropským pilířem sociálních práv vypracovaly a posílily opatření ke zlepšení práv, pracovních podmínek, bezpečnosti, ochrany zdraví a sociální ochrany pracovníků ve venkovských oblastech, včetně životních a pracovních podmínek sezónních a migrujících pracovníků, a aby současně zajistily soudržnost mezi politikami, které se týkají této otázky;
 27. zdůrazňuje, že Zelená dohoda pro Evropu, včetně strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a digitální transformace, mohou do venkovských oblastí přinést nové příležitosti, novou dynamiku pro odolnější budoucnost a možnosti pro udržitelná pracovní místa; poukazuje na to, že je třeba zajistit spravedlivou a inkluzivní transformaci podporující hospodářskou životaschopnost venkova a územní a sociální soudržnost a poskytnout odpovídající podporu a zdroje, aby bylo možné čelit v tomto ohledu problémům, zejména tváří v tvář současné krizi;
 28. podtrhuje ústřední úlohu, jakou hraje zemědělství, zemědělsko-potravinářský sektor a udržitelné lesnictví ve venkovských oblastech, pokud jde o poskytování pracovních míst a zajišťování vysoce kvalitních, rozmanitých potravin a udržitelně produkované biomasy; trvá na tom, že společensky, environmentálně a ekonomicky udržitelné zemědělství, včetně agroekologie a biozemědělství, které zemědělcům poskytuje spravedlivý příjem, má zásadní význam pro životaschopnost těchto území;
 29. upozorňuje na důležitou úlohu malých a středních zemědělských podniků a rodinných zemědělských podniků při udržování venkovského obyvatelstva a zachování obhospodařování půdy a krajiny a zastává názor, že by měly mít možnost využívat podporu, aby byly zajištěny odpovídající životní podmínky a omezen pokles počtu zemědělských podniků; zdůrazňuje, že zemědělci v odlehlých a venkovských oblastech, zejména drobní zemědělci, stále nemají dostatečný přístup k technologiím;
 30. uznává význam podpory iniciativ zaměřených na spolupráci v oblasti zemědělství a sociální ekonomiky jako nástroje pro rozvoj venkova; upozorňuje na úlohu zemědělsko-potravinářských družstev při zajišťování environmentální, hospodářské a sociální udržitelnosti venkovských oblastí, jelikož zajišťují přidanou hodnotu produktů, vytvářejí pracovní místa a diverzifikují místní hospodářství; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby vybízely k vytváření družstev ve venkovských oblastech a podporovaly je;
 31. zdůrazňuje, že je důležité podporovat režimy jakosti EU, zejména zeměpisná označení, jako prostředek ke zlepšení jakosti a spravedlivého rozdělení hospodářské hodnoty v rámci potravinových řetězců a v konečném důsledku k udržení venkovského obyvatelstva na území EU;
 32. poukazuje na to, že nekalé obchodní praktiky jsou v odvětví zemědělství stále

závažným problémem, a zdůrazňuje, že k zajištění lepšího rozdělení hodnoty v rámci řetězců je nutné přijmout další kroky; připomíná, že krátké dodavatelské řetězce mají potenciál sblížit spotřebitele a výrobce, zajistit důstojné odměňování zemědělců a snížit emise skleníkových plynů v rámci produkce potravin; zdůrazňuje, že by měl být zohledněn dopad dohod o volném obchodu na venkovské oblasti;

33. konstatuje, že k zajištění vyváženého rozvoje regionů a venkovských oblastí je zapotřebí zajistit spravedlivé rozdělování přímých plateb; poukazuje na to, jaký význam mají při zachování udržitelné činnosti v oblastech s přírodními omezeními platby v rámci SZP; vyzývá členské státy, aby podporovaly silné územní sítě pro rozvoj venkova v rámci SZP za účelem koordinace činnosti všech zúčastněných stran v oblasti rozvoje venkova;
34. poukazuje na to, že klíčovými rysy evropských venkovských oblastí, které je třeba podporovat a podněcovat, je rozsáhlý trvalý travní porost a silvopastorální nebo extenzivní chov hospodářských zvířat, který často zahrnuje pastviny s vysokou environmentální hodnotou a ohrožené druhy a plemena, zejména v odlehlých horských oblastech;
35. poukazuje na význam přístupu k individualizovaným investicím, výzkumu a inovacím pro udržitelné zemědělství; bere na vědomí úspěch evropského inovačního partnerství v oblasti zemědělské produktivity a udržitelnosti a vyzývá k pokračování a rozšíření tohoto inovativního přístupu zdola nahoru s cílem poskytovat řešení na míru navržená místními zúčastněnými stranami i dalších inovačních partnerství a inovačních center na venkově založených na více aktérech; domnívá se, že inovace by měly být slučitelné s tradičními postupy a poznatky, zejména těmi, které jsou přizpůsobeny vlastnostem každé oblasti;
36. připomíná, že velké šelmy, zejména vlci, mohou mít dopad na zemědělskou činnost, zejména v některých oblastech s rozsáhlou obhospodařovanou zemědělskou půdou bohatou na biologickou rozmanitost; konstatuje, že to podtrhuje potřebu zajistit vyváženou koexistenci lidí a těchto zvířat ve venkovských oblastech; žádá v této souvislosti Komisi a členské státy, aby přijaly konkrétní opatření k zajištění této koexistence, aby nebyl ohrožen udržitelný rozvoj a dynamika venkovských oblastí, a aby zejména zachovaly tradiční zemědělské postupy, jako je pastevectví; připomíná odpovědnost Komise za posuzování pokroku při dosahování určitého stavu ochrany druhů, případně za jeho změnu, je-li dosaženo požadovaného stavu z hlediska ochrany; naléhavě vyzývá Komisi, aby podpořila diskusi o velkých šelmách s venkovskými aktéry, poskytla informace o možnostech financování preventivních opatření proti útokům na hospodářská zvířata a podporovala koordinovaný přístup napříč členskými státy;
37. zdůrazňuje, že diverzifikace a inovace ve venkovském hospodářství vycházející z územnějšiho přístupu založeného na místním potenciálu a rysech mají zásadní význam při využívání příležitostí plynoucích z digitální a ekologické transformace; vyzývá členské státy, aby zavedly opatření na podporu spravedlivé transformace a diverzifikace venkovského hospodářství a zároveň podporovaly tvorbu kvalitních pracovních míst ve venkovských oblastech; poukazuje na potenciál biooblastí, ekoregionů, uhlíkového zemědělství a ekoturistiky z hlediska diverzifikace venkovského hospodářství;

připomíná, že příležitost k diverzifikaci zemědělských podniků ve venkovských oblastech může nabídnout i udržitelné zemědělství, lesnictví a rybolov;

38. uznává, že cestovní ruch může představovat důležitý zdroj příjmů pro venkovské komunity, a poukazuje na potenciál diverzifikovaných modelů udržitelného cestovního ruchu; poukazuje na často nedostatečně využívaný potenciál rekreačního rybolovu a rybářské turistiky pro přilákání turistů v průběhu celého roku; vyzývá ke snaze o upevnění postavení venkovského cestovního ruchu, jako je vinařský cestovní ruch, ve strategiích zaměřených na diverzifikaci venkovského hospodářství, a to spolu se zemědělským a potravinářským odvětvím;
39. uznává význam udržitelné myslivosti pro budoucnost venkovských oblastí, pokud jde o sociální, hospodářskou, kulturní a biologickou rozmanitost;
40. vyzývá Komisi a členské státy, aby urychleně podnikly kroky k navržení a provádění opatření pro boj proti rozdílu mezi ženami a muži, zejména pokud jde o mzdu a důchody; zdůrazňuje, že začleňování hlediska rovnosti žen a mužů by se mělo uplatňovat na všech úrovních tvorby politiky, aby se zajistilo provádění strategie EU pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, zejména ve venkovských oblastech;
41. vyjadřuje politování nad tím, že práce žen na venkově, zejména v zemědělství, stále není řádně uznávána; poukazuje na to, že ženy ve venkovských oblastech jsou více postiženy skrytou nezaměstnaností a zapojením do neformální ekonomiky, což přispívá k častějšímu odchodu mladých žen z těchto oblastí; zdůrazňuje, že abychom překonali jejich specifické problémy na trhu práce a zlepšili jejich přístup k odpovídajícím službám, včetně široké zdravotní péče, se zvláštním zaměřením na začlenění nejzranitelnějších skupin, je třeba přijmout cílená opatření; znovu připomíná význam pozitivní rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a vítá v tomto ohledu připravovanou evropskou strategii v oblasti péče;
42. trvá na tom, že je třeba zvýšit účast žen na rozhodování a jejich zapojení do politického života ve venkovských oblastech; vyzývá členské státy, aby prosazovaly rovnost žen a mužů a podporovaly rovnou účast ve všech venkovských organizacích, sdruženích a veřejných institucích, na rozhodovacích pozicích, v rámci vlastnictví podniků a přístupu ke kvalitním pracovním místům; poukazuje na potřebu cílené odborné přípravy a rozvoje dovedností a také příznivého prostředí, snadnějšího přístupu k finančním zdrojům a podpory podnikání žen ve venkovských oblastech;
43. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly začlenění žen do zemědělství, zejména prozkoumáním možnosti podpory spoluvlastnictví evropských zemědělských podniků; žádá, aby byla plně uznána práce žen v zemědělství, zejména práce manželek a partnerek vypomáhajících v zemědělství, a to prostřednictvím právního uznání a jejich neomezeného přístupu k právům v oblasti sociálního zabezpečení; podtrhuje úlohu žen ve venkovských oblastech při přechodu k udržitelnému zemědělství a ekologické transformaci;
44. poukazuje na ústřední úlohu venkovských oblastí při přechodu na uhlíkově neutrální oběhové hospodářství, včetně udržitelného biohospodářství a lesnictví; vyzývá Komisi a členské státy, aby umožnily realizaci iniciativ místními subjekty, zejména vytváření venkovských energetických komunit, které by přispívaly k přijetí obnovitelných zdrojů

energie v daném místě;

45. zdůrazňuje, že iniciativy ve venkovských oblastech, jako je budování infrastruktury pro obnovitelné zdroje energie, musejí účinně přispívat k hospodářské, sociální a environmentální dynamice těchto oblastí a zároveň přihlížet k tomu, že je nutné, aby tuto novou infrastrukturu přijala společnost v daném místě; trvá na tom, že prioritou by měly být cíle, kterými je produkce potravin a ochrana oblastí s vysokou environmentální hodnotou, jako jsou oblasti Natura 2000;
46. vyzývá Komisi a členské státy, aby při rozšiřování udržitelné výroby energie z obnovitelných zdrojů dále podporovaly venkovské oblasti, mimo jiné tím, že odstraní stávající překážky, decentralizují výrobní a skladovací systémy, posílí energetické sítě a zajistí odbornou přípravu kvalifikovaných odborníků, a aby prosazovaly využívání obnovitelných zdrojů energie jako prostředku přispívajícího k energetické soběstačnosti, diverzifikaci příjmů a boji proti energetické chudobě a změně klimatu; konstatuje, že je důležité zvýšit oběhovost zemědělských podniků;
47. poukazuje na význam mikrogenerace energie v zemědělských podnicích; zdůrazňuje, že zemědělci nesmějí být při dodávání elektřiny do sítě na základě využívání veřejných grantů, mj. v oblasti SZP, znevýhodněni;
48. poukazuje na to, že venkovské oblasti čelí v důsledku delších vzdáleností a omezené mobility v mnoha venkovských regionech vyššímu riziku sociálního vyloučení a energetické chudoby; zdůrazňuje dále, že tato rizika souvisejí jak s infrastrukturou, tak se službami; poukazuje na to, že k dosažení spravedlivého růstu a územní soudržnosti jsou v oblasti venkovské mobility zapotřebí přístupná, veřejná a ekologická inovativní řešení a investice, a to v souladu s přechodem k udržitelné energetice;
49. vyzývá k inkluzivnímu plánování infrastruktury, při němž by se myslelo na všechny regiony, zejména k navýšení veřejných investic a rychlému využívání unijních a vnitrostátních fondů, které přispívají k zajištění konektivity ve venkovských oblastech, k podpoře a rozvoji integrovaných intermodálních dopravních systémů a upřednostňování izolovaných a nepropojených oblastí v rámci transevropské dopravní sítě;
50. zdůrazňuje, že digitální transformace nabízí venkovským oblastem nové příležitosti, které jsou dostupné pouze tehdy, je-li k dispozici odpovídající, stabilní, vysokorychlostní a dostupné širokopásmové pokrytí, které zatím nebylo vybudováno ve všech venkovských oblastech; zdůrazňuje, že digitální rozvoj vede k větší přitažlivosti venkovských oblastí, k omezení problémů souvisejících s odlehlostí, k lepšímu přístupu ke službám a snadnější digitalizaci v zemědělství; vyzývá k vytvoření místních vysokorychlostních „digitálních uzlů“ uzpůsobených pro práci na dálku;
51. varuje před riziky prohlubování digitální propasti ve venkovských oblastech v důsledku nedostatečného pokrytí sítí 5G a vyzývá členské státy, aby mobilizovaly veškeré dostupné nástroje, které by zajistily neomezené rozšíření těchto sítí, a odstranily administrativní překážky, zejména na základě konkrétní podpory v rámci politiky EU v oblasti soudržnosti a plánů členských států na podporu oživení a odolnosti, ale také soukromých investic; zdůrazňuje, že je třeba včas revidovat příslušné pokyny pro státní podporu venkovských oblastí, kde nepůsobí trh;

52. upozorňuje na to, že komparativní nedostatek digitálních dovedností ve venkovských oblastech může zabránit venkovským komunitám ve využívání příležitostí, které nabízí digitalizace, a brzdí rozvoj malých a středních podniků;
53. vyzývá k přijetí opatření na úrovni EU a na celostátní, regionální a místní úrovni, která by zajistila digitální začlenění, zejména v souvislosti se stárnutím obyvatelstva, a podpořila uzpůsobené digitální dovednosti a zároveň příznivé prostředí pro inovace a rozvoj digitálních řešení upravených tak, aby vyhovovaly konkrétním potřebám; poukazuje na potenciál digitálních nástrojů z hlediska udržitelného a inteligentního zemědělství, rozvoje krátkých dodavatelských řetězců v daném místě a zvýšení atraktivity zemědělství pro mladé zemědělce;
54. domnívá se, že inteligentní vesnice by měly být považovány za stěžejní projekt akčního plánu EU pro venkov s cílem více podpořit jejich rozvoj po roce 2020; zdůrazňuje v této souvislosti význam vyváženého partnerství veřejného a soukromého sektoru; poukazuje na potenciál technologií inteligentních měst, které by měly získat odpovídající financování, a domnívá se, že digitální platforma pro trh inteligentních měst²⁴ by mohla sloužit jako vzor pro další rozvoj ekosystému inteligentních vesnic; zdůrazňuje, že k dalšímu rozvoji inteligentních vesnic by měly být využívány rovněž takové nástroje financování, jako je iniciativa LEADER zaměřená na venkovské hospodářství a rozvoj a komunitně vedený místní rozvoj;
55. konstatuje, že venkovské komunity se stále potýkají s problémy souvisejícími s přístupem k základním službám a ekonomickým příležitostem a čelí určitému nedostatku soudržnosti, pokud jde o plánování související s rozdíly mezi venkovem a městy; zdůrazňuje, že pro udržitelný rozvoj venkova mají zásadní význam investice do ochrany životního prostředí, venkovské infrastruktury a zdraví a vzdělávání na venkově; vyzývá Komisi a členské státy, aby stanovily minimální kritéria týkající se dobrých životních podmínek, které by měly být zajištěny ve vztahu k obyvatelstvu v určité oblasti;

4. První kroky k vymezení vize a strategie pro venkovské oblasti

56. vyjadřuje politování nad pozdním zveřejněním sdělení Komise, které znemožnilo jeho plné začlenění do legislativních nástrojů a plánování stávajícího programového rámce; vyzývá Komisi, aby zajistila, aby všechny členské státy řádně zohlednily integrovaný, komunitně vedený územní rozměr venkova, a aby posoudila jeho zavádění a dopad ve strategických plánech společné zemědělské politiky, programech politiky soudržnosti, programech financovaných prostřednictvím Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu a plánech na podporu oživení a odolnosti;
57. naléhavě vyzývá členské státy, aby se při provádění stávajících programů víceletého finančního rámce zabývaly specifickými problémy venkovských území a jejich komunit a aby zajistily a umožnily přístup k investicím potřebným pro sociální začleňování, dosahování hospodářských a environmentálních výsledků a vytváření pracovních míst s cílem podpořit konkurenceschopnost, umožnit spravedlivou digitální a ekologickou transformaci a zvýšit přitažlivost venkovských oblastí a kvalitu života v těchto

²⁴ <https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu/>

regionech; vyzývá Komisi, aby sledovala ukazatele v rámci programů EU a vyhodnotila jejich soulad s cíli dlouhodobé vize pro venkovské oblasti EU;

58. vítá plán REPowerEU, který může hrát klíčovou úlohu při snižování závislosti na fosilních palivech, zejména ruského původu, a poukazuje na možné četné příležitosti pro venkovské oblasti v tomto ohledu, je však velmi znepokojen návrhy na výrazné zvýšení možnosti převodu zdrojů z fondů v rámci sdíleného řízení, což může mít negativní dopad na střednědobé a dlouhodobé politické plánování směřující ke spravedlivé ekologické a digitální transformaci, a to i v případě venkovských oblastí;
59. vyzývá členské státy, aby účinně využívaly různé možnosti financování mj. s cílem zlepšit vyhlídky malých a středních podniků vzhledem k jejich významné úloze při vytváření pracovních míst ve venkovských oblastech, a vyzývá Komisi, aby sledovala a posoudila, zda se její podpora dostává do venkovských oblastí a zda je přínosná pro jejich komunity; poukazuje na význam podpory podnikání, sociální ekonomiky a sociálních inovací, včetně stříbrné ekonomiky, zejména pokud jde o příspěvek k uplatňování evropského pilíře sociálních práv;
60. vyzývá členské státy, aby lépe využívaly veškeré dostupné nástroje na podporu venkovských oblastí, včetně daňových pobídek pro jednotlivce a podniky, kteří se chtějí usadit ve venkovských oblastech, s cílem usnadnit vytváření pracovních míst a motivovat k usazování nové obyvatelstvo, a aby povzbuzovaly soukromé společnosti k podpoře práce na dálku s cílem aktivně bojovat proti vyliďňování; vyzývá Komisi, aby zvážila další možnosti podpory v rámci státní podpory ve venkovských oblastech s velmi nízkou hustotou obyvatelstva;
61. vyjadřuje politování nad přetrvávajícími překážkami bránícími financování z více fondů nehledě na jeho přínos, což brání zavádění integračních postupů ve venkovských oblastech, a žádá, aby byly poskytnuty jasné pokyny týkající se zajištění financování z více fondů; vyzývá Komisi, aby začátkem roku 2023 předložila legislativní návrh, kterým by rozšířila oblast působnosti přístupu založeného na „hlavním fondu“ na intervence spolufinancované z více než jednoho fondu se sdíleným řízením a dále jej zjednodušila tím, že by upřesnila, že pravidla hlavního fondu je nutné použít v plném rozsahu; vyzývá Komisi, aby současně prozkoumala alternativy k přístupům integrovaného územního rozvoje založeným na financování z více fondů;
62. vyzývá Komisi, aby zlepšila součinnost a koordinaci mezi unijními nástroji financování, jako je politika soudržnosti, SZP a nástroj na podporu oživení NextGenerationEU, i s vnitrostátními nástroji pro úspěšný rozvoj venkova v EU; naléhavě vyzývá Komisi, aby začátkem roku 2023 předložila cílený legislativní návrh, který by v rámci podpory územních strategií pro venkovské oblasti a zajištění větší součinnosti mezi fondy a programy umožnil převod zdrojů mezi všemi fondy se sdíleným řízením;
63. vyzývá Komisi a členské státy, aby usilovaly o další zjednodušení a snížení administrativní zátěže, zejména na základě koordinace svých vnitřních správních orgánů, aby se zabránilo zdvojení úkolů, zejména u menších projektů a mikrofinancování, které jsou pro venkovské oblasti klíčové; konstatuje, že některé venkovské oblasti nemohou z důvodu nedostatku informací a kapacit využívat dostupných možností financování, a potřebují proto podporu k nápravě této situace;

domnívá se, že uplatňování zjednodušeného vykazování nákladů je účinným opatřením k dosažení administrativního zjednodušení;

64. poukazuje na úlohu, kterou při podpoře venkovských oblastí musejí hrát všechny oblasti politiky a fondy EU, a to jak fondy se sdíleným řízením, tak i ty, které podléhají přímému řízení, začleněním venkovského rozměru do návrhu svých opatření a intervencí, a zdůrazňuje, že je nutné zajistit provázanost politických opatření; vyzývá Komisi, aby vytvořila mechanismus pro posuzování a sledování přínosu každého fondu pro venkovské oblasti;
65. žádá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost uplatňování článku 174 SFEU a zajistila, aby se v rámci všech oblastí politiky EU uplatňovala zásada „neškodit soudržnosti“, zejména ve venkovských oblastech;
66. připomíná, že politika soudržnosti EU, jejímž cílem je podporovat hospodářskou, sociální a územní soudržnost Unie, má pro venkovské oblasti, zejména pro oblasti, jež si zasluhují zvláštní pozornost, zásadní význam; konstatuje, že v souladu s ustanoveními politiky soudržnosti musí EU věnovat zvláštní pozornost řešení problémů znevýhodněných regionů a oblastí;
67. poukazuje na závěry studie Komise o účinnosti iniciativy LEADER při vývoji řešení hospodářských, sociálních a rozvojových výzev a příležitostí na místní úrovni a při nalézání řešení v oblasti udržitelného rozvoje venkova;
68. vyzývá členské státy, aby podporovaly komunitně vedený místní rozvoj, včetně iniciativy LEADER, povzbuzovaly účast v místních akčních skupinách a zároveň usnadňovaly a prosazovaly přístup založený na financování z více fondů a zajistily účinnou autonomii místních akčních skupin, pokud jde o jejich složení a rozhodování; domnívá se, že smysluplné vyčlenění pomoci pro komunitně vedený místní rozvoj v rámci všech příslušných fondů na úrovni EU, podobně jako je tomu v případě Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), by přispělo k vypracování silnějších integrovaných strategií a k zajištění udržitelnějšího a odolnějšího územního rozvoje;

5. Zásada partnerství, správa a posílení postavení venkovských oblastí

69. zdůrazňuje, že posílení postavení venkovských komunit, zejména v nejdlehlších, ostrovních a řídké či méně osídlených oblastech, podpoří větší sociální soudržnost, inovace, podnikání a silnější pocit sounáležitosti a identity a že to bude vyžadovat větší úsilí v oblasti budování kapacit při vytváření a provádění projektů; poukazuje na to, že venkovské komunity mají zásadní význam pro zajištění soudržnosti EU, a proto by měly být podporovány s cílem prosazovat vyvážený sociálně-ekonomický rozvoj; připomíná zvláštní povahu nejdlehlších regionů, jak je uvedeno v článku 349 SFEU, a zdůrazňuje, že venkovské oblasti v nejdlehlších regionech podléhají i v tomto ohledu dalším omezením;
70. vyzývá k účinnému uplatňování zásady subsidiarity prostřednictvím politiky, která by se zakládala ve větší míře na komunitách, byla by decentralizovanější a vycházela by ze přístupu „zdola nahoru“, a také podpůrných opatření zahrnujících místní subjekty, včetně zemědělců a místních organizací, orgánů a občanské společnosti, a trvá proto

na tom, že musejí hrát aktivní úlohu od rozhodování přes tvorbu politiky až po její provádění a hodnocení, aby bylo možné co nejpřesněji zjistit, jaké jsou potřeby každého území;

71. konstatuje, že ačkoli právní předpisy EU předpokládají přístupy a partnerství založené na víceúrovňové správě, existuje v některých členských státech odpor k jejich uplatňování smysluplným způsobem; vyzývá členské státy, aby tyto přístupy podpořily tím, že přenesou odpovědnost na příslušnou správní úroveň v daném místě a zajistí politickou odpovědnost a silnou koordinaci politiky a investic na všech úrovních správy; vyzývá Komisi, aby udržovala přímý strukturovaný dialog s nejrůznější úrovní správy při řízení politických opatření EU se silným dopadem na venkovské oblasti;

6. Utváření budoucnosti po roce 2027

72. bere na vědomí záměr Komise zhodnotit do poloviny roku 2023 opatření přijatá EU a členskými státy pro venkovské oblasti a předložit na základě na začátku roku 2024 veřejnou zprávu; domnívá se, že toto hodnocení by mohlo hrát klíčovou úlohu, zejména tím, že by se v rámci něj zjistilo, které oblasti stále vyžadují větší podporu a financování, a že by mohlo na základě přezkumu v polovině období a akčního plánu pro venkov v programovém období 2028–2034 připravit půdu pro vypracování strategie pro venkov; vyzývá proto Komisi, aby do tohoto hodnocení přímo zapojila všechny příslušné zúčastněné strany a řídicí orgány;
73. vyzývá Komisi, aby v příštím programovém období prozkoumala v koordinaci s regionálními a místními orgány alternativní politické strategie a přístupy k formulování financování, včetně prozkoumání možnosti jedné vnitrostátní strategie a jednoho nařízení pro všechny fondy se sdíleným řízením, a také nové způsoby, jak upevnit zásadu partnerství a přístupy v rámci víceúrovňové správy a podpořit skutečně integrovaný územní rozvoj ve venkovských oblastech;
74. požaduje, aby budoucí nařízení o politice soudržnosti obsahovala silný venkovský rozměr, který by měl zahrnovat vyčlenění finančních prostředků na daný účel; navrhuje, aby Komise po veřejné konzultaci zahájila studii o možnosti vyčlenit vedle dalších prospěšných investic část prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti na venkovské oblasti, přičemž zvláštní pozornost by se měla věnovat regionům s konkrétními zeměpisnými znaky, jako jsou hory, vzdálené oblasti, ostrovy a nejvzdálenější regiony;
75. připomíná, že budoucnost a prosperita venkovských oblastí má zásadní význam pro potravinové zabezpečení, autonomii a odolnost Evropy a také pro udržitelnou energetiku, která by přispívala k energetické nezávislosti EU, jak jasně ukázala nedávná pandemie onemocnění COVID-19 a ruská invaze na Ukrajinu; zdůrazňuje, že zemědělsko-potravinářské systémy zajistily během těchto krizí nepřetržitý přístup ke kvalitním potravinám a zároveň nabídly nové příležitosti ke zkrácení potravinových řetězců a k místní produkci potravin a krmiv, zejména bílkovinných plodin;
76. vyzývá k tomu, aby se z dlouhodobé vize stala konkrétní a měřitelná skutečná strategie pro venkov na úrovni EU, včetně strategického dialogu o spolupráci s městskými oblastmi, a aby byl koordinován přínos všech fondů a oblastí politiky EU

pro venkovské oblasti; zdůrazňuje, že tato strategie musí být plně začleněna do budoucích programových období; vyzývá všechny členské státy, aby na celostátní a regionální úrovni vypracovaly strategii pro venkov a stanovily možnosti a prostředky nutné k řešení problémů, s nimiž se venkovské oblasti potýkají;

77. vyzývá Komisi, aby včas posoudila možný dopad oddělení EZFRV od společných ustanovení pro fondy sdíleného řízení stanovená v nařízení (EU) 2021/1060 na rozvoj integrovaných územních přístupů ve venkovských oblastech, aby posoudila nutný ucelený přístup k rozvoji venkova a vyvodila poučení pro další programová období, pokud jde o jeho možné začlenění;

7. Venkovské oblasti mimo EU

78. je přesvědčen, že EU má s cílem podpořit více prosperující venkovské společnosti a ekonomiky s dlouhodobými vzájemnými přínosy velký zájem nejen na budování přeshraničních partnerství, ale také za svými hranicemi; zdůrazňuje, že v tomto procesu je důležitá nejen spolupráce a sdílení znalostí, ale že je nutné zajistit také rovné podmínky;
79. poukazuje na význam strategických vazeb v rámci spolupráce mezi Afrikou, Latinskou Amerikou a Evropou, které by se zakládaly na pokroku dosaženém v rámci akčního programu pro transformaci venkova mezi Afrikou a Evropou, v němž jsou stanoveny iniciativy zaměřené na udržitelné posílení afrického zemědělsko-potravinářského odvětví a venkovských území; v této souvislosti podtrhuje, že bude s ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2021 o nové strategii EU-Čína²⁵ i nadále ostražitý, pokud jde o měnící se úlohu Číny a její rostoucí strategický vliv na africkém kontinentu;
80. zdůrazňuje, že je důležité učit se navzájem a využívat potenciál úspěšných postupů uplatňovaných v některých venkovských oblastech; vyzývá za tímto účelem k tomu, aby se dále rozšířily možnosti v oblasti výměny a zavádění platforem v rámci venkovských oblastí i mezi nimi s cílem podpořit soudržnost, solidaritu a výměny v rámci EU;

o

o o

81. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

²⁵ Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 40.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Evropské venkovské oblasti, výzvy, příležitosti a postup v budoucnosti.

Venkovské oblasti EU jsou zásadním aspektem evropského způsobu života a jsou životně důležité pro hospodářské, sociální a environmentální fungování naší společnosti. Jsou domovem 137 milionů lidí, což je 30,6 % obyvatelstva EU, ale pokrývají přibližně 83 % celkové rozlohy EU.

Venkovské oblasti mají klíčový význam z hlediska naší výroby potravin a autonomie, ochrany našich přírodních zdrojů, krajiny a biologické rozmanitosti i našeho kulturního dědictví. Zpravodajka je přesvědčena, že mohou hrát ústřední úlohu při řešení hlavních současných společenských výzev tím, že budou poskytovat ekosystémové služby, zmírňovat změnu klimatu a zhoršování životního prostředí a podporovat udržitelnou produkci potravin a že umožní spravedlivou ekologickou a digitální transformaci.

Venkovské oblasti, zejména vzdálené a méně rozvinuté, se navzdory svým silným stránkám potýkají se značnými problémy, které je třeba řešit, což vyvolalo rostoucí nespokojenost venkovského obyvatelstva, které se domnívá, že jejich potřeby nejsou při politickém rozhodování dostatečně zohledněny, což vytváří živnou půdu pro občanskou a politickou neúčast. Venkovské oblasti se v poslední době potýkají s dalšími problémy způsobenými pandemií onemocnění COVID-19 a válkou na Ukrajině, které souvisejí zejména se zabezpečením potravin a soběstačností.

Zpravodajka zdůrazňuje, že ucelený přístup v rámci politiky a opatření na úrovni EU ve spojení s politikou a opatřeními na celostátní a regionální úrovni má zásadní význam z hlediska zajištění dobrých životních podmínek evropských venkovských občanů. Kromě toho mají klíčový význam pro řešení nevyřešených problémů, jako je úbytek populace a stárnutí obyvatelstva, menší počet kvalitních pracovních příležitostí, nedostatečný přístup ke kvalitním službám obecného zájmu, tlaky na klima a životní prostředí, nižší konektivita a horší přístup k inovacím.

Zpravodajka trvá na tom, že občané venkova musejí mít stejně jako každý jiný občan prospěch ze spravedlivých podmínek k dosažení svých profesních, sociálních a osobních cílů, se zvláštním důrazem na zranitelnější skupiny ve společnosti, a musejí účinně konkretizovat evropský pilíř sociálních práv. V tomto ohledu je naprosto nezbytné zajistit cílené investice a politické zásahy podporující účinnou generační obměnu a řešení rozdílů mezi ženami a muži, které v několika oblastech stále přetrvávají. Je skutečně nezbytné oslovit všechny a zajistit, aby nikdo nebyl opomenut.

Pro dosažení plného potenciálu, který nabízí digitální a ekologická transformace, považuje zpravodajka za zásadní diverzifikaci a inovace venkovského hospodářství s využitím místního potenciálu, přičemž poukazuje na zásadní úlohu, kterou ve venkovských oblastech hraje zemědělská činnost. Udržitelné zemědělství, které by poskytlo zemědělcům spravedlivý příjem a spotřebitelům kvalitní produkty, zároveň přispěje k ochraně životního prostředí a bude katalyzátorem odolnosti, životaschopnosti a prosperity těchto území.

Zelená dohoda pro Evropu může ve venkovských oblastech nabídnout nové příležitosti, zejména pokud jde o přechod na nízkouhlíkové hospodářství. Je velmi důležité, aby tyto

příležitosti zajistily spravedlivou a inkluzivní transformaci a účinně přispívaly k hospodářské a sociální dynamice venkovských komunit, které se potýkají nejen se svými vnitřními neřešenými strukturálními obtížemi, ale jsou vystaveny rovněž vyššímu riziku energetické chudoby a sociálního vyloučení.

Priměřené pokrytí stabilními a přístupnými širokopásmovými službami, budování digitálních kapacit a příznivé prostředí pro digitální inovace ve venkovských oblastech jsou klíčovými podmínkami pro to, aby venkovské oblasti mohly využívat nových příležitostí, které jim přináší digitální transformace. Mohlo by to zajistit neomezený potenciál v úsilí o zlepšení života lidí a zmírnění negativního dopadu omezené konektivity, ostrovní povahy a odlehlosti tím, že by to umožnilo uplatnění nového technického vývoje, jako jsou technologie v oblasti zdravotní péče na dálku, řešení elektronické veřejné správy a vzdělávací služby, a to nabídnutím nových vzdělávacích možností, využíváním globálních znalostí a podporou celoživotního vzdělávání.

Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU, první kroky a budoucí opatření zaměřená na vytvoření silnějších, propojených, odolných a prosperujících venkovských oblastí.

Zpravodajka vítá sdělení Evropské komise „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU“ a souhlasí s jeho obecnými cíli. Považuje to za nejcennější příležitost k tomu, aby se včasné diskuzi dostalo politické pozornosti a aby byla rozšířena tolik potřebná naléhavá opatření týkající se současnosti a budoucnosti venkovských oblastí.

Toto sdělení je rovněž příležitostí, jak poukázat na silné stránky a hodnotu venkovských oblastí a zaměřit se na pozitivní konstruktivní poselství, jako jsou probíhající inovativní projekty, které kombinují vědu, kreativitu a znalosti předků a které přitahují mladé lidi a lidi z městských oblastí a poskytují jim oporu.

Sdělení předpokládá řadu iniciativ a politických nástrojů, které venkovským oblastem umožní co nejlépe využít svůj potenciál.

Akční plán pro venkov má vytvářet příležitosti k podpoře územní soudržnosti venkovských oblastí. Zpravodajka se domnívá, že tento akční plán by se měl vyvinout v trvalý dynamický nástroj, který by měl být flexibilní a měl by se přizpůsobit vývoji na místě, a vyzývá Komisi a členské státy, aby jeho uplatňování považovaly za nejvyšší prioritu a stanovily jasné cíle, tak aby bylo možné dosáhnout cíle, kterými je vytvoření silnějších, propojenějších, odolnějších a více prosperujících venkovských oblastí do roku 2040.

Zpravodajka plně podporuje vytvoření paktu pro venkov, který se musí promítnout do pevných závazků a účinného akčního plánu, v němž by byly jasně definovány konkrétní cíle, výsledky, systém správy a monitorování a institucionální povinnosti, pokud chce naplnit své vlastní ambice i potřeby a očekávání venkovských oblastí.

S cílem lépe zjistit a zohlednit potenciální dopad a důsledky evropských politických opatření na venkovské oblasti během jejich vzniku, přezkumu a hodnocení už měl být dávno vytvořen mechanismus „prověřování dopadu na venkovské oblasti“, který musí být zaveden účinně a rychle. Zpravodajka naléhavě vyzývá členské státy, aby rovněž na vnitrostátní úrovni podporovaly rozvoj a uplatňování účinných mechanismů prověřování dopadu na venkovské oblasti a využívaly přitom zkušeností a pomoci Komise.

Zpravodajka vyjadřuje politování nad pozdním předložením sdělení Komise, což brání jeho plnému začlenění do stávajícího programového rámce, plánování politických opatření a intervencí s cílem využít jeho plný potenciál.

Zpravodajka je pevně přesvědčena, že je nutné předložit konkrétní návrhy okamžitých krátkodobých opatření, venkovské oblasti si totiž nemohou dovolit čekat. Vyzývá proto Komisi, aby zajistila řádné řešení územního rozměru venkova a aby každoročně posuzovala jeho provádění a dopad v rámci strategických plánů SZP, programů politiky soudržnosti a plánů na podporu oživení a odolnosti. Připomíná rovněž, že svou úlohu při podpoře venkovských oblastí musejí hrát všechny evropské oblasti politiky a fondy, jak v rámci sdíleného, tak i přímého řízení.

Zároveň musejí členské státy řešit během provádění stávajícího VFR a vnitrostátních programů specifické problémy venkovských oblastí a poskytnout potřebné investice na sociální začleňování a vytváření pracovních míst, aby se zvýšila konkurenceschopnost a umožnila spravedlivá digitální a ekologická transformace.

K integrovanějšímu řešení potřeb venkova by mohl významně přispět přístup založený na financování z více fondů. Stále však přetrvávají určité překážky a zpravodajka vyzývá Komisi, aby zlepšila součinnost a koordinaci mezi evropskými a vnitrostátními nástroji financování a aby usilovala o zjednodušení, zejména u menších projektů, které jsou pro venkovské oblasti klíčové.

Zpravodajka poukazuje na to, že evropské venkovské oblasti jsou velmi rozmanité. Venkovské oblasti v blízkosti městských center, v odlehlých nebo horských oblastech a v nejvzdálenějších regionech čelí různým výzvám, které vyžadují cílené rozvojové strategie a řešení.

V nedávné studii podporované Komisí se v závěrech potvrzuje účinnost iniciativy LEADER při vývoji řešení hospodářských, sociálních a rozvojových výzev a příležitostí na místní úrovni a při přispívání k udržitelnému rozvoji venkova v celé EU. Zpravodajka vyzývá členské státy, aby podporovaly iniciativy LEADER a komunitně vedený místní rozvoj tím, že usnadní a podpoří přístupy založené na financování z více fondů, přičemž se domnívá, že smysluplné vyčlenění prostředků ze všech příslušných fondů, včetně EZFRV, na komunitně vedený místní rozvoj na úrovni EU by přispělo k rychlejšímu udržitelnému územnímu rozvoji.

Tato různorodost vyžaduje vytváření takové politiky, která by se ve větší míře zakládala na komunitách a individuálně upravených řešeních, do nichž by byly zapojeny místní subjekty, orgány a organizace občanské společnosti. Zpravodajka proto trvá na tom, že musejí hrát aktivní úlohu ve všech fázích tvorby politiky, od rozhodování přes realizaci politických opatření až po jejich hodnocení. Jejich účast je díky jejich jedinečným zkušenostem a znalostem týkajícím se různých výzev v daném místě přínosem. Zapojení zúčastněných stran do rozhodování hraje kromě toho důležitou úlohu při prosazování politické legitimacy a vlastní odpovědnosti za přijatá opatření. Zpravodajka je pevně přesvědčena, že to povede k větší sociální soudržnosti a rostoucímu pocitu sounáležitosti.

Budování kapacit, zejména v nejdlehlých a méně obydlených oblastech, je klíčem k posílení postavení venkovských komunit při utváření rozhodovacích procesů.

Ačkoli právní předpisy EU předpokládají takové přístupy a partnerství, které by byly založeny na víceúrovňové správě, při uplatňování těchto zásad smysluplným způsobem se stále setkáváme s odporem. Členské státy musejí tyto přístupy podporovat tím, že převedou odpovědnost na příslušnou místní úroveň a zajistí politickou odpovědnost a silnou koordinaci politických opatření a investic na všech úrovních správy.

Zpravodajka vyzývá k tomu, aby se vypracování dlouhodobé vize stalo skutečnou strategií pro venkov na evropské úrovni, která by byla plně začleněna do příštích programových období, a naléhavě vyzývá všechny členské státy, aby rozvíjely strategie pro venkov na vnitrostátní úrovni. Dále se domnívá, že hodnocení, které Komise oznámila do poloviny roku 2023, by mělo připravit půdu pro plné začlenění akčního plánu pro venkov do programového období 2028–2034.

Zpravodajka považuje za velmi důležité, aby Komise posoudila potenciální dopad oddělení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) od nařízení o společných ustanoveních na rozvoj integrovaných územních přístupů ve venkovských oblastech a náležitě využila návrhy na příští programové období.

EU je globálním hráčem, který přispívá k mezinárodnímu míru a rozvoji a má s cílem podpořit více prosperující venkovské společnosti a ekonomiky s dlouhodobými vzájemným přínosem velký zájem na budování partnerství za svými hranicemi.

Závěrem se zpravodajka domnívá, že evropské venkovské oblasti hrají zásadní úlohu při přispívání k hospodářskému, sociálnímu a environmentálnímu fungování našeho kontinentu. Jejich význam nelze nikdy dostatečně ocenit, přičemž tato dlouhodobá vize je dobrým výchozím bodem pro budoucnost, zatímco v zájmu venkovských oblastí, které spolupracují se všemi aktéry a na všech úrovních, jsou už nyní zapotřebí odvážná účinná opatření, aby se venkovské oblasti staly silnějšími, propojenějšími, odolnějšími a lépe prosperujícími.

20.6.2022

STANOVISKO VÝBORU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

pro Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

k dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040
(2021/2254(INI))

Zpravodaj(*): Álvaro Amaro

(*) Přidružený výbor – článek 57 jednacího řádu

NÁVRHY

Výbor pro regionální rozvoj vyzývá Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. vítá sdělení Komise ze dne 30. června 2021 o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti, včetně jejího závazku, že nebude opomíjet žádné osoby ani místa a že přiblíží EU jejím občanům; zdůrazňuje, že je důležité se zaměřovat na venkovské oblasti a vazby mezi venkovem a městy a že je třeba se konkrétně zabývat jejich výzvami a potenciálem; zdůrazňuje, že rozvoj venkovských oblastí musí zůstat jednou z priorit agendy EU, neboť venkovské oblasti hrají aktivní úlohu při ekologické a digitální transformaci EU;
2. vítá nový Pakt pro venkov, který Komise zahájila dne 20. prosince 2021 a jehož cílem je zapojit aktéry na unijní, vnitrostátní, regionální a místní úrovni s cílem podpořit společné cíle dlouhodobé vize, posílit hospodářskou, sociální a územní soudržnost a reagovat na společné ambice venkovských komunit povzbuzením zúčastněných stran a aktérů, aby se připojili ke komunitě Paktu pro venkov a sdíleli své úvahy a nápady ohledně jeho provádění a budoucího rozvoje; dále vítá akční plán EU pro venkov a mechanismus ověřování dopadu iniciativ EU na venkovské oblasti, jehož cílem je posuzovat dopad budoucích iniciativ EU na venkovské oblasti;
3. konstatuje, že článek 10 nařízení (EU) 2021/1058 o Evropském fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu soudržnosti (FS) stanoví podporu pro znevýhodněné regiony a oblasti, které jsou znevýhodněny například zeměpisnými nebo demografickými podmínkami;
4. vyjadřuje politování nad tím, že dlouhodobá vize byla představena teprve po skončení jednání o nařízeních týkajících se politiky soudržnosti a společné zemědělské politiky (SZP) na období 2021–2027 a poté, co byl přijat rozpočet EU na toto období a většina členských států již naplánovala své investice v rámci Nástroje pro oživení a odolnost; připomíná, že součinnost mezi těmito fondy a ostatními příslušnými unijními, vnitrostátními a regionálními prostředky má zásadní význam pro budoucnost

venkovských oblastí a jejich obyvatel;

5. konstatuje, že krize COVID-19 ukázala, že občané EU touží po venkově a že pochopili, že venkovské oblasti, které nabízejí širokou škálu příležitostí, včetně práce na dálku, mohou představovat částečnou odpověď na stávající krizi;
6. vyzývá Radu, aby ve svých závěrech jasně vyjádřila potřebu jednat ve prospěch venkovských oblastí, zejména s cílem řešit problémy, s nimiž se potýkají, a to včetně oblastí se zeměpisnými specifiky, jako jsou horské, ostrovní a nejvzdálenější regiony, severní řídké osídlené oblasti a další oblasti s nízkou hustotou obyvatelstva;
7. připomíná, že venkovské oblasti v EU čelí řadě problémů, jako je stárnutí obyvatelstva, které vede k poklesu počtu lidí v produktivním věku, slabý trh práce, nedostatečná infrastruktura a služby, špatně diverzifikované hospodářství, kombinace nízkých příjmů a vyššího rizika chudoby a sociálního vyloučení, opouštění zemědělské půdy, nedostatek vzdělávacích zařízení, vysoká míra předčasného ukončení školní docházky a digitální propast;
8. dále poukazuje na to, že demografická výzva, která postihuje venkovské obyvatelstvo, je obzvláště naléhavá v případě zemědělců v EU, neboť většině zemědělců je více než 55 let, zatímco mladých zemědělců je nedostatek, což vede k problému generační obměny v zemědělství, jelikož zemědělci hrají zásadní úlohu nejen při produkci potravin pro občany EU, ale také při zachování života ve venkovských oblastech; vyzývá proto Komisi, aby za tímto účelem vypracovala vhodné strategie;
9. zdůrazňuje, že navzdory výše uvedeným problémům nabízejí venkovské oblasti dobré příležitosti a jejich rozmanitost je pro EU velkou výhodou, neboť poskytují potravinové a environmentální zdroje a mohou přispívat k boji proti změně klimatu, poskytovat alternativy k fosilním palivům a rozvíjet oběhové hospodářství;
10. vyzývá k větším investicím do digitalizace ve venkovských oblastech a zdůrazňuje, že digitální konektivita má zásadní význam pro poskytování infrastruktury, veřejných a zdravotnických služeb i pro každodenní život lidí, čímž umožňuje zabránit vyhlazování venkovských oblastí;
11. zdůrazňuje, že HDP venkovských oblastí na obyvatele je výrazně pod evropským průměrem; připomíná, že politika soudržnosti EU, jejímž cílem je podporovat hospodářskou, sociální a územní soudržnost Unie, má pro venkovské oblasti zásadní význam, a to především pro ty, které podle článku 174 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) vyžadují zvláštní pozornost; dále připomíná, že politika soudržnosti EU uznává důležitou úlohu udržitelného zemědělství a zahrnuje všechny úrovně správy, zejména místní a regionální orgány;
12. domnívá se, že místní a regionální komunity spolu s místními podniky, nevládními organizacemi a místními akčními skupinami nejlépe chápou výzvy, kterým venkovské komunity čelí; jako spolunormotvůrce zdůrazňuje, že mechanismus pro posuzování dopadu legislativních iniciativ EU na venkovské oblasti by měl být povinný, a doporučuje členským státům, aby takový mechanismus zavedly, a to i na vnitrostátní, regionální a místní úrovni;

13. zdůrazňuje, že je důležité posílit přístup „zdola nahoru“ k rozvoji venkova a místnímu rozvoji, jelikož představuje hnací motor pro sociální inovace a budování kapacit a dává občanům venkova možnost převzít odpovědnost za rozvoj svých komunit prostřednictvím navrhování a provádění strategií a projektů;
14. žádá Komisi, aby navrhla jednotnou unijní definici funkčních venkovských oblastí; vítá návrh na vytvoření střediska EU pro sledování venkova s cílem dále zlepšit sběr a analýzu údajů; zdůrazňuje, že při přípravě plánů rozvoje venkova by měla být zohledňována specifika jednotlivých členských států a regionů;
15. zdůrazňuje, že přístup komunitně vedeného místního rozvoje, stejně jako program LEADER, zajišťuje, aby byli občané EU ve venkovských oblastech zapojováni do rozhodovacího a prováděcího procesu, o čemž svědčí jeho obrovský úspěch v souvislosti s venkovským a regionálním rozvojem, zejména v dlouhodobém horizontu; vyzývá Komisi a členské státy, aby program LEADER posílily tím, že zaručí vysokou míru autonomie místních akčních skupin, pokud jde o jejich rozhodování a ustavování, a to tak, že na místní akční skupiny nebude uplatňována žádná koncepce oblastí a vesnic „shora dolů“, ale zůstane zachována úplná autonomie vesnic s cílem shromažďovat a spojovat síly v rámci takové skupiny, čímž se sníží administrativní zátěž pro místní orgány a zjednoduší přístup k nim a podpoří se místní odpovědnost za projekty komunitně vedeného rozvoje i účast v místních akčních skupinách; vyzývá k posílení komunitně vedeného místního rozvoje v rámci politiky soudržnosti jako celku a k širší účasti různých zúčastněných stran;
16. vyzývá Komisi a členské státy, aby zaručily, že iniciativa týkající se dlouhodobé vize pro venkovské oblasti bude zahrnovat praktická řešení a prostředky podpory pro řešení demografických změn, jimž venkovské oblasti čelí, a opakuje, že je třeba provádět integrované projekty založené na programech v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), politiky soudržnosti, vnitrostátních strategických plánů a nástrojů společné zemědělské politiky stanovených v národních plánech na podporu oživení a odolnosti;
17. vyzývá Komisi k zajištění toho, aby strategický plán každého členského státu v rámci společné zemědělské politiky a programy v rámci stávajících programů politiky soudržnosti byly vypracovány v souladu s cíli balíčku „Fit for 55“, Evropskou zelenou dohodou, strategií „od zemědělce ke spotřebiteli“ a strategiemi v oblasti biologické rozmanitosti a aby tyto plány a programy odrážely zvláštní charakteristiky každého regionu;
18. zdůrazňuje skutečnost, že významnou část práce v zemědělském a potravinářském odvětví EU vykonávají pracovníci s nízkými mzdami, zejména sezónní pracovníci, kteří velmi často žijí v nejistých podmínkách; zdůrazňuje proto, že je třeba posílit úlohu sociální agendy EU s cílem dosáhnout vyšších minimálních mezd, dobrých pracovních podmínek a sociální integrace;
19. vyzývá k tomu, aby venkovské oblasti získaly lepší přístup k financování s cílem usnadnit investice do místní transformace energetiky, včetně energetické účinnosti, decentralizované distribuce energie a oběhového hospodářství, jakož i do místní výroby a spotřeby;

20. požaduje silnější venkovský rozměr v budoucích nařízeních o politice soudržnosti, který by měl zahrnovat finanční prostředky vyčleněné na tento účel na základě přístupu financování z více fondů a prostřednictvím synergií a doplňkovosti mezi fondy EU, jako je Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, Evropský sociální fond plus (ESF+) a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF); navrhuje, aby Komise po veřejné konzultaci zahájila studii o možnosti vyčlenit část Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti na venkovské oblasti, a to vedle dalších prospěšných investic, zejména pro oblasti zahrnující více než jeden region; je si vědom toho, že téměř 25 % všech investic v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti v období 2014–2020 směřovalo do venkovských oblastí, kdy vnitrostátní orgány nahlásily příslušnou lokalitu¹, a že přibližně 30 % obyvatel EU žije ve venkovských oblastech, které představují více než 80 % území EU²; zdůrazňuje, že zvláštní pozornost by měla být věnována regionům se zeměpisnými specifiky, jako jsou horské, ostrovní a nejvzdálenější regiony, severní řídké osídlené oblasti a další oblasti s nízkou hustotou obyvatel; vyzývá členské státy, aby zajistily spravedlivé rozdělení finanční podpory pro venkovské oblasti s cílem zajistit rovný rozvoj jak v rámci členských států, tak mezi nimi; domnívá se, že je důležité koordinovat činnost různých fondů EU na unijní, vnitrostátní, regionální a místní úrovni;
21. vyzývá k tomu, aby byl Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova opět začleněn do politiky soudržnosti, neboť rozvoj venkova zahrnuje nejen zemědělství, ale i regionální rozvoj prostřednictvím holistického přístupu;
22. upozorňuje na zvláštní výzvy, kterým čelí venkovské regiony, v nichž probíhají strukturální změny nebo transformační procesy nezbytné pro ekologickou transformaci, jako je využívání nebo výroba energie;
23. zdůrazňuje skutečnost, že hlavním cílem dlouhodobé vize by měl být boj proti vyliďňování, odlivu mozků, stárnutí, opouštění venkova a změně klimatu s cílem zvýšit atraktivitu venkovských oblastí, a to i prostřednictvím investic do udržitelné infrastruktury a poskytování odpovídajících veřejných a soukromých služeb, jako je energetika, zdravotní péče, vzdělávání a odborná příprava, kultura, účinná konektivita a digitalizace, maloobchod, poštovní, bankovní a sociální služby, jakož i inovativní řešení v oblasti mobility a hospodářská diverzifikace, včetně investic do tvůrčích odvětví a cestovního ruchu, tvorby pracovních míst a podpory pro osoby samostatně výdělečně činné, mikropodniky a malé a střední podniky (MSP); zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby stávající programy financování EU doplňovaly různé aspekty související s rozvojem venkova a byly s nimi v součinnosti, s cílem optimalizovat jejich využívání;
24. zdůrazňuje, že je třeba výrazně zlepšit přístup ke zdravotní péči a inovativní zdravotní péči ve venkovských oblastech prostřednictvím vhodných mobilních zdravotnických řešení a služeb tam, kde jsou zapotřebí, jako jsou řádně vybavené autobusy, v nichž mohou lidé ve venkovských oblastech podstoupit preventivní screeningové testy nebo konzultace;

¹ Pracovní dokument útvarů Komise ze dne 30. června 2021, který doprovází její sdělení o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU (SWD(2021)0166), s. 118.

² Jak je stanoveno v prvním odstavci sdělení Komise o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU.

25. zdůrazňuje význam potravinového zabezpečení a důležitou úlohu malých a středních zemědělců při jeho zajišťování i skutečnost, že je důležité přilákat mladé zemědělce, aby se zabránilo opouštění venkovských oblastí;
26. zdůrazňuje, že je třeba přejít na udržitelné výrobní metody, podporovat rozvoj krátkých dodavatelských řetězců a zpracovávat místní produkty na místní úrovni s cílem poskytnout spotřebitelům kvalitní a zdravé potraviny získané udržitelnějšími metodami, které mohou vytvářet nové příležitosti pro zemědělce a hospodářství venkova;
27. zdůrazňuje, že je třeba diverzifikovat hospodářské činnosti ve venkovských oblastech využíváním výrobních metod s nízkými emisemi uhlíku, aby se tak vytvořil nový prostor a příležitosti, jež venkovským komunitám umožní nabízet nová pracovní místa i v jiných oblastech než jen v zemědělsko-potravinářském odvětví;
28. zdůrazňuje skutečnost, že pokud jsou někde pracovní místa nebo jiné ekonomické příležitosti omezené a platy nízké, má vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla tendenci přesouvat se do oblastí s více pracovními příležitostmi, což vede k tomu, že je situace ve venkovských oblastech stále nestabilnější; zdůrazňuje nárůst nových příležitostí pro práci na dálku a vyzývá k vytváření více společných pracovních prostor a „venkovských kanceláří“, které propojí osoby pracující na dálku ve venkovských oblastech, a povzbudí je k setrvání v těchto regionech; vyzývá proto Komisi, aby vytvořila systém EU pro granty na podporu zaměstnanosti ve venkovských oblastech, který členskými státy a jejich regiony umožní zvrátit odchod lidí z venkova a přesvědčit pracovníky na dálku, aby se přestěhovali do venkovských oblastí s přístupem k přírodě, levnějším nájmům a nižší uhlíkovou stopou;
29. zdůrazňuje zásadní úlohu kulturní infrastruktury a iniciativ ve venkovských oblastech, pokud jde o sociální soudržnost, územní atraktivitu a hospodářskou dynamiku umožňující propojovat lidi a uskutečňovat kulturní výměny; vyzývá ke koordinované podpoře těchto kulturních projektů, zejména prostřednictvím strukturálních fondů EU, s cílem zajistit, aby související investice byly účinné a udržitelné; dále vyzývá k tomu, aby byly ve venkovských oblastech uskutečňovány konkrétní projekty ve spolupráci se zúčastněnými stranami;
30. zdůrazňuje, že rodinné farmy jsou charakteristickým rysem evropského zemědělství, neboť přibližně 90 % z 22 milionů zaměstnanců v zemědělství tvoří rodinní příslušníci; domnívá se tudíž, že při vytváření programů v oblasti strukturální sociální podpory a regionálního rozvoje je třeba věnovat zvláštní pozornost rodinám a ženám ve venkovských oblastech;
31. vyzývá k podpoře rovnosti a začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, zejména ve venkovských oblastech; zdůrazňuje zvláštní přínos žen ve venkovských oblastech, neboť hrají významnou úlohu v rámci občanské společnosti a při podpoře udržitelného hospodářského růstu a zároveň musí čelit obtížím při přístupu na trh práce, k veřejným službám, jako je zdravotnictví a péče o děti; zdůrazňuje úlohu mladých žen ve venkovských oblastech a jejich často nejistou pozici ve venkovských společenstvích;
32. zdůrazňuje význam strategií pro inteligentní specializaci pro budoucnost venkovských oblastí se zvláštním ohledem na mladé lidi a ženy a na inovace, sdílení znalostí a spolupráci, včetně fór „Start-up Village Forum“ a „European Smart Villages Forum“;

konstatuje, že dosažení rovnosti žen a mužů, jak je stanoveno ve stávajícím nařízení o společných ustanoveních, je důležitým krokem vpřed, který by EU mohl pomoci řešit demografické výzvy v regionech a zároveň podpořit začlenění žen a zvýšit míru jejich zaměstnanosti;

33. vyzývá k tomu, aby se inteligentní vesnice staly stěžejním projektem, spíše než aby byly součástí opatření v rámci stěžejní iniciativy „výzkum a inovace ve venkovských oblastech“; zdůrazňuje význam partnerství veřejného a soukromého sektoru v rámci ekosystému inteligentních vesnic, které představují klíčové příležitosti pro osoby samostatně výdělečně činné, mikropodniky a malé a střední podniky, inovaci, přitažlivost venkova a boj proti vylidňování;
34. zdůrazňuje demokratizační a deradikalizační účinek, který může mít přístup inteligentních vesnic „zdola nahoru“ pro venkovské obyvatelstvo, které převzalo odpovědnost za svou komunitu;
35. zdůrazňuje příležitosti, které mohou poskytnout zelená transformace a zelená ekonomika, pokud jde o pracovní příležitosti, včetně zelených pracovních míst, zvyšování odolnosti venkova vůči přírodním katastrofám, změně klimatu a hospodářským krizím a opětovné zaměření pozornosti na venkovské oblasti, včetně nejvzdálenějších regionů; vítá v tomto ohledu probíhající iniciativy zaměřené na transformaci energetiky ve venkovských oblastech; zdůrazňuje význam venkovských oblastí pro zajištění potravinové a energetické soběstačnosti a obnovitelných surovin v Evropě; poukazuje na potenciál venkovských oblastí, pokud jde o biohospodářství a oběhové hospodářství a přírodní služby; poukazuje však na to, že tento proces je komplexní a že se úroveň problémů liší v závislosti na situaci jednotlivých členských států; v této souvislosti zamýšlí, zejména v současné celosvětové krizi, zaujmout postupný přístup skládající se z nezbytných kroků směřujících ke klimatické neutralitě, který nebude podceňovat riziko hladu, energetické a hospodářské chudoby a prohlubování sociálních a regionálních rozdílů;
36. uznává, že cestovní ruch může vytvářet významné příležitosti pro venkovské oblasti a může představovat důležitý zdroj příjmů pro venkovské komunity; poukazuje na to, že udržitelný rozvoj mořského a sladkovodního rekreačního rybolovu, a zejména cestovního ruchu zaměřeného na lov ryb na udici, může přispět k rozvoji venkovských oblastí tím, že bude lákat turisty po delší období roku; zdůrazňuje, že členské státy mohou k větší podpoře těchto projektů využívat Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a další strukturální fondy EU; zdůrazňuje úlohu místních akčních skupin v oblasti rybolovu při rozvoji těchto činností ve venkovských a odlehlých oblastech; vyzývá Komisi, aby zlepšila shromažďování údajů o environmentálních, sociálních a hospodářských dopadech rekreačního rybolovu a cestovního ruchu zaměřeného na lov ryb na udici na venkově a aby navrhla konkrétní opatření k dalšímu rozvoji těchto činností ve venkovských a odlehlých regionech, zejména tam, kde jejich potenciál není dostatečně využíván;
37. konstatuje, že se venkovské turistické regiony potýkají s měnícími se modely cestování v důsledku pandemie COVID-19 a změny klimatu; je toho názoru, že cyklistika, pěší turistika, sběr hub, cestovní ruch zaměřený na zdraví, gastronomie, komunitní umělecké nebo řemeslné workshopy a výstavní centra by mohly představovat modely pro další

udržitelný rozvoj cestovního ruchu ve venkovských oblastech; dále se domnívá, že přínos kulturního dědictví a uměleckých a tvůrčích profesionálů k budování udržitelné a prosperující budoucnosti a ke zvyšování atraktivity venkovských oblastí pro turisty rovněž zlepší hospodářský blahobyt těchto komunit;

38. zdůrazňuje, že výroba energie z obnovitelných zdrojů pro venkovské oblasti rovněž představuje příležitost, jak bojovat proti energetické chudobě a dosahovat energetické soběstačnosti; dále zdůrazňuje skutečnost, že zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů budou ve venkovských oblastech pravděpodobně lépe přijata, pokud budou mít tyto oblasti podíl na příjmech ze související výroby;
39. domnívá se, že propojení mezi venkovskými a městskými oblastmi by se mělo posílit a řešit vzájemně se doplňujícím způsobem, aby bylo možné dostatečně provádět strategie a akční plány pro venkov; zdůrazňuje význam partnerství mezi venkovskými oblastmi a zejména odlehlými venkovskými oblastmi, jakož i význam spolupráce mezi venkovskými oblastmi přes státní hranice; zdůrazňuje, že je důležité bojovat proti digitální propasti mezi městskými a venkovskými oblastmi, zejména pokud jde o vysokorychlostní širokopásmové připojení a podporu digitálních dovedností a jejich rozšiřování prostřednictvím vzdělávacích a školicích iniciativ, jako jsou „digitální poukazy“, které mohou zlepšit rozvoj digitálních dovedností ve venkovských oblastech; domnívá se, že strukturální fondy EU by měly být využívány k financování zvláštních programů zaměřených na digitální gramotnost ve venkovských oblastech;
40. konstatuje, že projekty Evropské územní spolupráce (Interreg) vytvářejí přeshraniční osvědčené postupy pro rozvoj inovativních přístupů k integrovanému územnímu rozvoji; poukazuje na to, že zvláštní pozornost by měla být věnována infrastruktuře a přeshraniční spolupráci ve venkovských příhraničních regionech;
41. zdůrazňuje význam podnikání, sociální ekonomiky a sociálních inovací, včetně stříbrné ekonomiky, zejména pokud jde o provádění evropského pilíře sociálních práv ve venkovských oblastech; vyzývá členské státy a Komisi, aby zvyšovaly informovanost a usnadňovaly podnikatelům a osobám samostatně výdělečně činným ve venkovských oblastech přístup k financování; vybízí členské státy a regionální a místní orgány, aby využívaly stávající strukturální fondy EU s cílem zaměřovat se zejména na podnikatelky a ženy samostatně výdělečně činné a bojovat proti chudobě a sociálnímu vyloučení tím, že budou bránit práva dětí, starších osob a žen a genderová práva, podporovat začleňování osob se zdravotním postižením a integrovat migranty, uprchlíky a marginalizované komunity;
42. zdůrazňuje rozmanitost venkovských oblastí a klíčový význam víceúrovňové správy, nástrojů „zdola nahoru“ a uzpůsobených územních přístupů při provádění této dlouhodobé vize, a to zejména v méně rozvinutých, horských, ostrovních a nejbzdálenějších regionech, severních řídko osídlených oblastech a dalších oblastech s nízkou hustotou obyvatel;
43. vítá záměr Komise zhodnotit do poloviny roku 2023 opatření financovaná EU a členskými státy, jež byla provedena ve venkovských oblastech; dále vítá skutečnost, že toto hodnocení bude zahrnuto do veřejné zprávy, jejímž cílem bude určit oblasti, v nichž je stále zapotřebí posílit podporu a finance, včetně dalšího postupu, a to na základě

akčního plánu EU pro venkov;

44. zdůrazňuje, že je důležité učit se navzájem a využívat potenciál úspěšných postupů uplatňovaných v některých venkovských oblastech; vyzývá za tímto účelem k tomu, aby se dále rozšířily možnosti v oblasti výměny a zavádění platforem v rámci venkovských oblastí i mezi nimi s cílem podpořit soudržnost, solidaritu a výměny v rámci EU.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	15.6.2022
Výsledek konečného hlasování	+ : 38 - : 0 0 : 0
Členové přítomní při konečném hlasování	François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Rosanna Conte, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Raffaele Fitto, Chiara Gemma, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Manolis Kefalogiannis, Constanze Krehl, Elżbieta Kruk, Dan-Ştefan Motreanu, Andželika Anna Mozdzanowska, Niklas Nienäß, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Alessandro Panza, Tsvetelina Penkova, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Monika Vana
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Álvaro Amaro, Asger Christensen, Laurence Farreng, Sandro Gozi, Jan Olbrycht, Dimitrios Papadimoulis, Rovana Plumb, Peter Pollák, Simone Schmiedtbauer
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Pietro Fiocchi, Eero Heinäluoma, Antonio Maria Rinaldi

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

38	+
ECR	Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Elżbieta Kruk, Andželika Anna Możdżanowska
ID	Rosanna Conte, Alessandro Panza, Antonio Maria Rinaldi, André Rougé
NI	Chiara Gemma
PPE	Álvaro Amaro, Pascal Arimont, Christian Doleschal, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Manolis Kefalogiannis, Dan-Ştefan Motreanu, Andrey Novakov, Jan Olbrycht, Peter Pollák, Simone Schmiedtbauer
Renew	Asger Christensen, Laurence Farreng, Sandro Gozi, Susana Solís Pérez
S&D	Adrian-Dragoş Benea, Corina Creţu, Eero Heinäluoma, Constanze Krehl, Tsvetelina Penkova, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
The Left	Younous Omarjee, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Niklas Nienaß, Caroline Roose, Monika Vana

0	-

0	0

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se

STANOVISKO VÝBORU PRO PRÁVA ŽEN A ROVNOST POHLAVÍ

pro Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova

k dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040
(2021/2254(INI))

Zpravodajka: Christine Schneider

NÁVRHY

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví vyzývá Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní hodnotou Evropské unie a jejích členských států, jak je zakotveno v článku 2 Smlouvy o Evropské unii, a vzhledem k tomu, že její prosazování je jedním z hlavních cílů EU; vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je rovněž uznána ve Smlouvách a v Listině základních práv Evropské unie; vzhledem k tomu, že článek 8 SFEU stanoví zásadu začleňování hlediska rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že dosažení rovnosti žen a mužů je klíčovým faktorem pro snížení místních, regionálních, hospodářských a sociálních rozdílů, jakož i pro zajištění dlouhodobé konkurenceschopnosti a spravedlivého, inkluzivního a udržitelného rozvoje venkovských oblastí EU;
- B. vzhledem k tomu, že ženy hrají v rozvoji venkova víceúrovňovou úlohu, zejména jako pracovnice, zemědělkyně a majitelky podniků, ale také tím, že nesou neúměrnou odpovědnost za blaho svých rodinných příslušníků, což je práce, která byla historicky podceňována z důvodu tradičních genderových stereotypů, jako je očekávání, že ženy plní funkci primárních pečovatelek o děti a dospělé závislé osoby; vzhledem k tomu, že tedy ženy častěji než muži pracují v neformální ekonomice a jejich zásadní úloha a význam pro venkovské oblasti a jejich hospodářství jsou přehlíženy;
- C. vzhledem k tomu, že rozdíl mezi zaměstnaností mužů a žen je ve venkovských oblastech o 3 % vyšší než v městských oblastech a že mnoho žen má nejisté pracovní smlouvy nebo plní ve venkovských společnostech „neviditelnou roli“, což je může vystavovat zranitelným situacím, jako je absence přístupu k sociální ochraně nebo dávkám v mateřství; vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských oblastech jsou více ohroženy chudobou a finanční závislostí na partnerovi, což představuje silnou překážku posílení jejich postavení; vzhledem k tomu, že sociální ochrana žen pracujících v zemědělství je základním prvkem moderního a udržitelného rozvoje venkova; vzhledem k tomu, že ženy čelí mnoha výzvám, pokud jde o získání plného přístupu na trh práce;

vzhledem k tomu, že rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů ve venkovských oblastech činí 13 % a v některých členských státech dosahuje až 20 %¹; vzhledem k tomu, že v rodinných zemědělských podnicích, které jsou charakteristickým rysem evropského zemědělství, jsou výrazně zastoupeny zemědělkyně, neboť přibližně 90 % z 22 milionů zaměstnanců v zemědělství jsou rodinnými příslušníky, a vzhledem k tomu, že zejména zemědělské podniky žen proto potřebují spravedlivou odměnu;

- D. vzhledem k tomu, že hospodářství a společnost EU čelí mnoha výzvám, které se týkají demografických změn, digitalizace hospodářství a společnosti, rostoucí evropské a globální integrace a přechodu na hospodářství, životní styl a pracovní návyky neutrální z hlediska emisí CO₂ do roku 2050; vzhledem k tomu, že těmito problémy a snižováním počtu obyvatel v důsledku vysídlování do městských oblastí jsou často obzvláště zasaženy venkovské oblasti; vzhledem k tomu, že u mladých žen je ve srovnání s mladými muži větší pravděpodobnost, že odejdou z venkovských oblastí; vzhledem k tomu, že tento demografický trend v kombinaci s nedostatečnou konektivitou a infrastrukturou a problémy v oblasti produktivity a s nedostatkem veřejných služeb včetně vzdělávání a péče nebo přístupu k těmto službám, což jsou faktory, které ženy připravují o řadu příležitostí, může přispívat k nižší atraktivitě venkovských oblastí jako místa pro život a práci; vzhledem k tomu, že venkovské oblasti mohou být atraktivním prostředím pro jednotlivce, partnerské svazky a rodiny v celé jejich rozmanitosti a případně pro děti;
- E. vzhledem k tomu, že právo na práci je základním předpokladem pro to, aby ženy mohly skutečně požívat rovných práv, ekonomické nezávislosti a profesního uplatnění; vzhledem k tomu, že nejistá zaměstnání by měla být odstraněna povinným uplatňováním zásady, že na každé existující pracovní místo by mělo být vytvořeno další stálé pracovní místo, a uznáním a posílením práva na práci s právy;
- F. vzhledem k tomu, že migrantky jsou vystaveny velkému riziku pracovního vykořisťování, diskriminace, nedostatku přístupu k sociálním službám a právní ochraně a riziku fyzického, psychického, ekonomického a sexuálního zneužívání;
- G. vzhledem k tomu, že venkovské oblasti jsou místem bydliště a práce pro mnoho lidí a jsou v nich umístěny podniky ze všech odvětví hospodářství, zejména malé a střední podniky; vzhledem k tomu, že jsou místem produkce zemědělství a lesnictví, ale plní také důležité ekologické funkce a poskytují prostor pro trávení volného času a rekreaci;
- H. vzhledem k tomu, že právo na bydlení by mělo být v praxi zajištěno tím, že jednotlivcům a rodinám bude zaručeno bydlení, které odpovídá jejich potřebám a zajišťuje jim dobré životní podmínky, soukromí a kvalitu života, čímž přispívá k dosažení sociální spravedlnosti a soudržnosti a k řešení sociálního vyloučení a chudoby;
- I. vzhledem k tomu, že pracovníci bez dokladů nebo ti, kteří se na některých územích zdržují nelegálně, jsou často zaměstnáváni za méně příznivých pracovních podmínek než ostatní pracovníci a že někteří zaměstnavatelé najímají pracovníky výše uvedených kategorií, aby získali nekalou konkurenční výhodu; vzhledem k tomu, že migrační

¹ Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe* („Ženy v rámci rozvoje venkova: Začleňování genderového rozměru do politik pro venkovské oblasti v Evropě“), European Evaluation Society, Rotterdam, 2021.

politiky EU zvyšují zranitelnost a neochraňují migrantky bez dokladů, které jsou oběťmi násilí a ve většině případů nevyhledají pomoc;

- J. vzhledem k tomu, že v důsledku stávajících genderových norem a stereotypů přebírají ženy v rámci svého soukromého a profesního života více než jednu odpovědnost; vzhledem k tomu, že ženy rovněž významně přispívají k pokroku a inovacím na všech úrovních společnosti a ke zvyšování kvality života, zejména ve venkovských oblastech, a to tím, že přebírají výše uvedené rozličné úlohy; vzhledem k tomu, že nově vznikající příležitosti spojené s ekologickou a digitální transformací spolu s důsledky pandemie COVID-19 a rozšířením práce na dálku znovu přitáhly pozornost k venkovským oblastem a otevřely nové možnosti pro pracovní prostředí, které je z genderového hlediska více vyvážené, a zlepšuje tak postavení žen; vzhledem k tomu, že důsledky pandemie dále prohloubí nerovnosti mezi muži a ženami, což zdůrazňuje, jak důležité je to, aby opatření za účelem hospodářského oživení a ekologická a digitální transformace Evropy zohledňovaly hlediska rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských oblastech jsou hybnou silou a mocnými činiteli změn v tomto přechodu k ekologičtější společnosti a hospodářství;
- K. vzhledem k tomu, že mladí lidé jsou jednou ze sociálních skupin nejvíce postižených současným zhoršením situace na trhu práce, neboť jsou více vystaveni nezaměstnanosti, nejistému zaměstnání a nízkým mzdám, přestože mají vyšší úroveň vzdělání než předchozí generace;
- L. vzhledem k tomu, že počet žen v zemědělství v posledních letech pomalu roste; vzhledem k tomu, že ženy řídí pouze 30 % zemědělských podniků v celé EU, a vzhledem k tomu, že se zpravidla jedná o menší podniky, než jsou podniky řízené muži, a podniky s nižšími příjmy a horším přístupem k finanční podpoře; vzhledem k tomu, že se za tímto číslem skrývají značné rozdíly v zastoupení žen v zemědělství v jednotlivých členských státech; vzhledem k tomu, že ženy, přinejmenším na úrovni vedení nebo řízení zemědělských podniků, dostávají z obou pilířů SZP proporcionálně nižší podporu než muži (pilíř 1 poskytuje přímou podporu příjmu a pilíř 2 se zaměřuje na podporu rozvoje venkova); vzhledem k tomu, že důvodem je skutečnost, že ženy obvykle řídí menší zemědělské podniky, vlastní méně půdy a mají menší přístup k formálnímu a specializovanému vzdělání²; vzhledem k tomu, že v zemědělství bohužel chybí ženy, v důsledku čehož mají pak méně příležitostí zapojit se do venkovského hospodářství, například prostřednictvím malých a středních podniků, které ve venkovských oblastech převažují;
- M. vzhledem k tomu, že ženy žijící ve venkovských oblastech čelí překážkám v přístupu k odpovídající a cenově dostupné zdravotní péči, a to i na klinikách a v nemocnicích, v oblasti sexuálního reprodukčního zdraví, služeb plánování rodičovství a poradenství a při získávání podpory v případě, že jsou obětí genderově podmíněného násilí; vzhledem k tomu, že tyto obtíže zahrnují cenovou dostupnost, omezené možnosti pohybu a nedostatečný přístup k dopravě nebo prostředkům pro kontaktování dopravních³ a pečovatelských služeb ve venkovských oblastech; vzhledem k tomu, že zahrnují také

² Casares Guillen, B., *Women in Rural Development: Integrating a gender dimension into policies for rural areas in Europe* („Ženy v rámci rozvoje venkova: Začleňování genderového rozměru do politik pro venkovské oblasti v Evropě“), European Evaluation Society, Rotterdam, 2021.

³ Internetová stránka organizace Women Watch nazvaná „Overview: Health“, zobrazeno dne 20. června 2022.

finanční deficity místních zdravotnických služeb a dlouhé čekací doby na určité odborníky; vzhledem k tomu, že služby přeshraniční zdravotní péče mohou pacientům nabídnout lepší možnost v situacích, kdy je nejvhodnější léčba nebo nejbližší nemocnice dostupná v jiném členském státě; vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 má nepřiměřený dopad na ženy a dívky, což vede k nárůstu genderově podmíněného násilí a přerušování v poskytování služeb souvisejících se sexuálním a reprodukčním zdravím;

- N. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 a omezení volného pohybu osob měly významný dopad na venkovské oblasti, a vzhledem k tomu, že existují důkazy o rostoucích nerovnostech⁴; vzhledem k tomu, že předběžné studie naznačují, že pandemie COVID-19 prohloubila stávající nerovnosti mezi muži a ženami, zejména pokud jde o nárůst neplacené pečovatelské práce a nerovnováhu mezi pracovním a soukromým životem;
- O. vzhledem k tomu, že je nezbytné, aby SZP zaručovala udržitelnější a demokratičtější modely výroby a spotřeby a posílila úlohu malých a středních podniků a rodinných zemědělských podniků;
- P. vzhledem k tomu, že ženy představují významnou hnací sílu prosperity a sociálního začlenění ve venkovských oblastech, zejména prostřednictvím podnikání; vzhledem k tomu, že ve venkovských oblastech je podíl samostatně výdělečných žen 38 %, a vzhledem k tomu, že ženy jsou nadměrně zastoupeny v nejistých typech samostatně výdělečné činnosti⁵; vzhledem k tomu, že úloha podnikatelek a samostatně výdělečně činných žen v hospodářství by měla být uznána jako katalyzátor hospodářského růstu, tvorby pracovních míst a inovačního potenciálu; vzhledem k tomu, že ženy nemají dostatečný přístup k veřejným a soukromým finančním prostředkům na rozvoj svého podnikání;
- Q. vzhledem k tomu, že škrtky ve veřejných rozpočtech, které jsou důsledkem makrostrukturálních hospodářských politik Evropské unie, zejména provádění opatření obsažených v programech „správy ekonomických záležitostí“ a finančních úprav, způsobují a budou i nadále způsobovat rostoucí nerovnosti mezi muži a ženami a nezaměstnanost žen, neboť ženy tvoří většinu ve veřejném sektoru a jsou hlavními příjemkyněmi sociálních politik, což ve výsledku zvýší feminizaci chudoby; vzhledem k tomu, že je z těchto důvodů nutné změnit politiku;
- R. vzhledem k tomu, že veřejné služby obecného zájmu hrají důležitou úlohu ve venkovských oblastech a při dosahování cíle územní soudržnosti; vzhledem k tomu, že je důležité podporovat ve venkovských oblastech mobilitu a veřejnou dopravu, která je široce přístupná, účinná a cenově dostupná, přičemž je nutné zohlednit cíle udržitelného rozvoje OSN; vzhledem k tomu, že propojení není v rámci venkovských oblastí dostatečně rozvinuté, což ztěžuje pohyb osob a zejména žen v těchto oblastech; vzhledem k tomu, že v případě žen ve venkovských oblastech je ve srovnání s muži větší pravděpodobnost, že nemají vlastní řidičský průkaz nebo přístup k automobilu, ale

⁴ Článek ministerstva hospodářství a sociálních věcí ze dne 2. června 2021 nazvaný „Snižování chudoby a nerovnosti ve venkovských oblastech: klíč k inkluzivnímu rozvoji“.

⁵ Studie tematické sekce Občanská práva a ústavní záležitosti generálního ředitelství Parlamentu pro vnitřní politiky ze dne 13. června 2019 nazvaná „Profesní postavení žen na venkově v EU“.

zároveň více cestují než muži kvůli pečovatelským povinnostem, které často plní⁶; vzhledem k tomu, že ženy využívají veřejnou dopravu častěji než muži; vzhledem k tomu, že ženy se častěji stávají obětí sexuálního obtěžování ve veřejné dopravě a že tyto případy jsou často nedostatečně hlášeny;

- S. vzhledem k tomu, že na venkově je životní úroveň obecně nižší než ve městech, což má neúměrný dopad na nejzranitelnější skupiny, jako jsou migrantky, ženy z menšin a ženy se zdravotním postižením, které se v klíčových oblastech, jako je vzdělávání, zaměstnanost a zdraví nadále potýkají s diskriminací z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám; vzhledem k tomu, že v několika příštích měsících se v důsledku invaze Ruska na Ukrajinu výrazně zvýší počet migrantek stěhujících se do venkovských oblastí;
- T. vzhledem k tomu, že je ve venkovských oblastech nezbytné pokročit v digitální agendě a rozvíjet komplexní širokopásmovou infrastrukturu a udržitelná pracovní místa, aby byla zachována a posílena konkurenceschopnost a digitální účast a zajistilo se, aby lidé měli rovné životní podmínky a lepší rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem; vzhledem k tomu, že k dosažení tohoto cíle je třeba, aby na žádost žen byly k dispozici jesle, pečovatelské domy, péče pro osoby se zdravotním postižením a jinými potřebami, systém sociálního zabezpečení, jakož i flexibilní modely práce;
- U. vzhledem k tomu, že v EU byl podíl obyvatel venkova s alespoň základními digitálními dovednostmi v roce 2019 o 14 % nižší tomu bylo u obyvatel měst (48 % oproti 62 %); vzhledem k tomu, že ženy na venkově čelí více překážkám v přístupu ke vzdělání než muži⁷; vzhledem k tomu, že je zásadní podporovat a prosazovat, aby více venkovských žen mělo plný přístup ke všem úrovním vzdělávání, mimo jiné i ke vzdělávání v oborech STEM;
- V. vzhledem k tomu, že ženy ve venkovských oblastech jsou často nedostatečně zastoupeny v rozhodovacích subjektech, jako jsou zemědělská družstva, odborové organizace a orgány místní samosprávy; vzhledem k tomu, že větší zastoupení žen v těchto orgánech je velmi důležité;
- W. vzhledem k tomu, že malé a střední podniky a rodinné farmy jsou při rozdělování podpory v rámci SZP diskriminovány, což se týká zejména žen;
- X. vzhledem k tomu, že v posledních měsících se i zemědělkyně staly terčem spekulací s cenami výrobních faktorů (osiva, pesticidů, hnojiv, pohonných hmot, energie a strojů);
- 1. zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby rozvoj venkova zahrnoval genderový mainstreaming, jakož i holistický přístup, který přesahuje rámec rozvoje zemědělství a klade hlavní důraz na podporu lidí; zdůrazňuje rozmanitost venkovských aktérů a jejich význam pro udržitelnost venkovských oblastí; vyzývá k tomu, aby si členské státy vyměňovaly osvědčené postupy; vyzývá k tomu, aby byla zohledněna práce žen v zemědělství, zejména práce vykonávaná za účelem pomoci manželům/manželkám a

⁶ Studie tematické sekce Občanská práva a ústavní záležitosti generálního ředitelství Parlamentu pro vnitřní politiky ze dne 16. prosince 2021 nazvaná „Ženy a doprava“.

⁷ Článek ministerstva hospodářství a sociálních věcí ze dne 2. června 2021 nazvaný „Snižování chudoby a nerovnosti ve venkovských oblastech: klíč k inkluzivnímu rozvoji“.

partnerům/partnerkám, s cílem zajistit větší právní uznání jejich práce a práv;

2. zdůrazňuje, že ženy pracující v zemědělských podnicích musí mít přístup k právům na sociální zabezpečení, jako je mateřská dovolená a důchod; zdůrazňuje, že ženy plní velmi důležité úkoly při trvalé podpoře rodinných zemědělských podniků, přestože proporcionalně je počet žen pracujících v zemědělství v EU mnohem nižší než jejich procentuální podíl na celkovém počtu profesně aktivních obyvatel (35,1 % oproti 45,9 %); v této souvislosti rovněž poukazuje na to, že pouze jednu třetinu vedoucích pracovníků zemědělských podniků tvoří ženy;
3. vyjadřuje politování nad nerovným přístupem žen k vlastnictví zemědělské půdy a vyzývá členské státy, aby zajistily vlastnická práva žen;
4. zdůrazňuje, že je zapotřebí politika pro regulaci trhů, zejména v odvětví mléka a vína, a je třeba zajistit preferenční podporu pro malé a střední zemědělce prostřednictvím úpravy a omezení podpory, podporovat výrobu a spotřebu potravin v co největší míře na místní úrovni a podporovat co nejudržitelnější systémy výroby;
5. žádá, aby byla zavedena opatření pozitivní diskriminace pro zemědělkyně, která by je povzbudila k setrvání ve venkovských oblastech; kromě podpory žen požaduje opatření na podporu sdružení, které mohou poskytovat technické poradenství a pomoc při udržování zemědělských podniků v provozu jako nástroje přispívající k tomu, aby toto odvětví přežilo, a podporovat mladé lidi, aby investovali do zemědělství a chovu hospodářských zvířat pro budoucnost;
6. zdůrazňuje, že situaci žen ve venkovských oblastech je třeba řešit s využitím průřezového přístupu a zaměřit se na konkrétní situaci specifických skupin, jako jsou migrantky, ženy LGBTIQ, ženy se zdravotním postižením nebo starší ženy;
7. doporučuje, aby byl vytvořen veřejný systém zemědělského pojištění financovaný z rozpočtu EU, který by byl mobilizován v případě (stále častějších) extrémních povětrnostních jevů nebo katastrof a který by poskytoval přiměřenou úroveň ochrany všem zemědělcům, a to s cílem předcházet tomu, aby lidé odcházeli z venkovských oblastí; naléhavě žádá Komisi, aby chránila malé a střední zemědělské podniky a rodinné zemědělské podniky, neboť jsou obvykle spojeny s kvalitními a udržitelnými modely výroby, které jsou schopny zajistit sociální a územní soudržnost;
8. vyzývá Komisi, aby regulovala ceny vyplácené výrobcům a zejména aby zakázala uzavírání smluv za ceny nižší, než jsou výrobní náklady, a aby bojovala proti spekulacím v oblasti nákladů na výrobní faktory;
9. požaduje postoj, který umožní, aby byla pomoc EU v rámci SZP rozdělována mezi země, výrobce a produkty spravedlivějším způsobem;
10. žádá, aby byly politiky koncipovány způsobem, který umožní zohlednit potřeby žen ve venkovských oblastech, např. prostřednictvím odpovídajících veřejných služeb, popř. mobilní zdravotní péče, včetně řešení v oblasti mobilní medicíny, jako jsou vybavené autobusy, které ženám žijícím ve venkovských oblastech nabízejí možnost podstoupit preventivní screeningové vyšetření nebo konzultaci s gynekologem; zdůrazňuje, že je třeba zajistit přístup k zlepšit přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům

zavedením telemedicíny, rozvojem místních perinatálních center a zajištěním přístupu k informacím; vyzývá k tomu, aby byly potřeby žen ve venkovských oblastech řešeny prostřednictvím vhodné péče o děti, jako jsou jesle, školky a rekreační aktivity pro děti, a aby byly vytvořeny podpůrné sítě pro starší osoby, čímž se zvýší míra zaměstnanosti žen a podpoří jejich práva na sociální zabezpečení, včetně mateřské dovolené nebo důchodových práv; zdůrazňuje, že je důležité zajistit ženám přístup k dostupným finančním prostředkům z EU;

11. vyzývá Komisi a členské státy, aby shromažďovaly údaje rozčleněné podle pohlaví s cílem zajistit komplexní přehled o socioekonomickém postavení žen na venkově a aby při navrhování, provádění a hodnocení politik a programů v oblasti rozvoje venkova zohledňovaly genderový rozměr; zdůrazňuje význam posouzení dopadu koncepce takových návrhů, pokud jde o příspěvek k dosažení cílů týkajících se genderového mainstreamingu ve venkovských oblastech; domnívá se, že ženám ve venkovských oblastech je třeba věnovat zvláštní pozornost při vytváření programů strukturální sociální podpory a regionálního rozvoje; vyzývá Komisi a členské státy, aby využívaly digitální technologie ke zpřístupnění veřejných sociálních služeb ženám ve venkovských oblastech; vyzývá Komisi a členské státy, aby sdílely osvědčené postupy a přijaly inspirativní opatření ve vylidněných oblastech;
12. zdůrazňuje, že je třeba vypracovat cílená opatření, která přispějí k překonání specifických problémů, s nimiž se venkovské ženy potýkají na trhu práce, jako je rozdíl v zaměstnanosti a účast v neformální ekonomice; vyzývá Komisi a členské státy, aby řádně využily současného přechodu na digitálnější a ekologičtější EU k vytvoření nových pracovních příležitostí; zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy prozkoumaly a podporovaly rozvoj nových dovedností žen a jejich digitální začlenění tím, že budou podporovat možnosti práce na dálku s cílem usnadnit lidem žijícím ve venkovských oblastech nalezení vysoce kvalitních pracovních míst;
13. zdůrazňuje potenciál venkovských oblastí jako místa pro podporu začleňování a integrace nejzranitelnějších skupin žen se specifickými potřebami, jako jsou ženy se zdravotním postižením, migrantky, včetně sezónních migrantek, uprchlice a ženy z řad menšin, oběti genderově podmíněného násilí, ženy s nízkým nebo žádným vzděláním a matky samoživitelky; vybízí členské státy, aby navrhly a zavedly konkrétní opatření na podporu vzdělávání a zaměstnávání těchto skupin a na ochranu jejich základních práv; zdůrazňuje důležitou úlohu místních a vnitrostátních orgánů při zajišťování začlenění a integrace těchto žen do společnosti; trvá zejména na tom, že je nutné připravit okamžitou reakci na příchod ukrajinských žen s dětmi, aby byla zajištěna jejich rychlá a snadná integrace do společnosti;
14. zdůrazňuje, že státy a zaměstnavatelé musí převzít větší odpovědnost za generační výměnu a mateřská a otcovská práva, což znamená, že ženy musí mít právo být matkami i pracovníci, aniž by přišly o pracovní práva;
15. vyzývá členské státy, aby převzaly zodpovědnost za to, že bude každému zaručeno právo na bydlení, zejména spuštěním programů týkajících se bydlení pro méně majetné občany, poskytováním pobídek pro podporu subvencovaného bydlení, výstavbou sociálního bydlení, pomocí programů pro podporu a financování pro výstavbu svépomocí, podpory družstevního bydlení, zavedením účinných a nespekulativních

úvěrových politik a regulováním nespekulativního trhu s nájemním bydlením;

16. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly digitální a hybridní vzdělávání, rekvalifikaci a prohlubování dovedností žen ve venkovských oblastech a aby dále rozvíjely přístup ke konkrétním vzdělávacím programům a kvalitním pracovním místům s cílem posílit potenciál těchto žen a bojovat proti tomu, aby ženy, zejména ty s vysokou kvalifikací, odcházely z venkovských oblastí; vyzývá Komisi, aby i nadále podporovala práci členských států na zlepšení poskytování kvalitního vzdělání, které je dostupné všem, a to prostřednictvím investic z Evropského sociálního fondu plus, Evropského fondu pro regionální rozvoj, programu InvestEU a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost osobám ve zranitelných situacích; zdůrazňuje, že je třeba překonat infrastrukturní a praktické problémy, s nimiž se ženy ve venkovských oblastech potýkají, pokud jde o přístup ke vzdělávání, jako jsou omezené možnosti pohybu nebo nedostatečná digitální infrastruktura;
17. poukazuje na to, že situace žen na venkově je silně ovlivněna situací v místním zemědělství a že nespravedlivá opatření v rámci SZP vedla k nárůstu opouštění malých a středních podniků a rodinných zemědělských podniků; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit podporu, aby se zachovalo rodinné zemědělství a zajistil rozvoj venkova, se zvláštním důrazem na práci žen, včetně migrantek, které pracují v zemědělství;
18. vyzývá k plnému využití velkého množství příležitostí ve venkovských oblastech a k rozvoji komplexní širokopásmové infrastruktury, která umožní pracovat z domova a vytvářet kvalitní pracovní místa, jež zlepší rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, a zajistí tak ženám rovné příležitosti k účasti na venkovském hospodářství a práci; vyzývá členské státy, aby zintenzivnily své úsilí o podporu systémů celoživotního učení, odborného vzdělávání, odborné přípravy, kvalifikací a poradenství, lepší infrastruktury a kvalitnějších služeb ve venkovských oblastech s úzkým zapojením regionů, obcí a dalších navrhovatelů těchto opatření, jako je soukromý sektor, včetně podnikatelských organizací a komor, a to v konzultaci se sociálními partnery, kteří rovněž trvale přispívají k rozvoji venkova, neboť tímto způsobem lze významně přispět k podpoře genderově vyvážené zaměstnanosti ve venkovských oblastech;
19. vyzývá Komisi a členské státy, aby dále podporovaly přeshraniční zdravotní a pečovatelské služby, zejména ve venkovských oblastech, a aby tomuto aspektu věnovaly zvláštní pozornost při revizi směrnice 2011/24/EU⁸, a snížily tak byrokratické překážky při poskytování a využívání přeshraničních zdravotních a pečovatelských služeb a vytvořily lepší interakci mezi různými systémy zdravotní péče; zdůrazňuje, že starší lidé mají právo na přístup ke kvalitním veřejným zdravotnickým službám, čímž se jim zajišťuje zdravý proces stárnutí a bojuje proti sociálnímu vyloučení, sociální izolaci a osamělosti;
20. vyzývá členské státy, aby rozvíjely preventivní a osvětové akce zaměřené na boj proti genderově podmíněnému násilí, a to i ve školách, zajistily přístup k informacím o zařízeních poskytujících pomoc obětem, budovaly azylové domy pro oběti, a to i pro migrantky a sezónní pracovnice, a aby vytvořily preventivní intervenční a léčebné

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU ze dne 9. března 2011 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči (Úř. věst. L 88, 4.4.2011, s. 45).

programy pro pachatele; zdůrazňuje, že je třeba posílit odbornou přípravu pracovníků v oblasti vymáhání práva a veřejné správy a osob, které poskytují pomoc obětem genderově podmíněného násilí; vyzývá k podpoře posílení ekonomického a finančního postavení žen, které se staly oběťmi násilí, prostřednictvím jejich začlenění na trh práce a sociální pomoci; vyzývá proto členské státy a regionální a místní samosprávy, aby zajistily, že oběti žijící ve venkovských a odlehklých oblastech nebudou připraveny o rovný přístup k podpůrným službám; opakuje svou výzvu EU a jejím členským státům, aby ratifikovaly Istanbulskou úmluvu⁹;

21. vyzývá Komisi a členské státy, aby navrhovaly politiky pro venkovské oblasti s cílem zajistit, aby ženy všech generací nebyly nuceny z těchto oblastí odcházet a mohly se věnovat podnikatelským činnostem, a přispívat tak k oživení a rozvoji hospodářství v těchto oblastech; vyzývá členské státy a Komisi, aby zvýšily informovanost a usnadnily přístup podnikatelek a samostatně výdělečně činných žen ve venkovských oblastech k financím, včetně alternativních forem financování, a zajistily, aby jim byly finance dostupné a byly jim přidělovány; vybízí členské státy a regionální a místní orgány, aby využily stávající evropské strukturální fondy k opatřením zaměřeným na podnikatelky a samostatně výdělečně činné ženy a k jejich podpoře; zdůrazňuje potřebu zvyšování povědomí a informačních kampaní o stávajících a budoucích možnostech financování EU pro podnikatelky;
22. konstatuje, že ženy jsou více závislé na veřejné dopravě; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s místními a regionálními orgány lépe začleňovaly hledisko rovnosti žen a mužů do svých dopravních politik a zajistily, aby ve venkovských oblastech nechyběl přístup k nezbytné dopravní infrastruktuře; zdůrazňuje význam kvalitních, dostupných a bezpečných prostředků veřejné dopravy; zdůrazňuje, že je třeba, aby fondy soudržnosti EU podporovaly zlepšení konektivity a řešení mobility ve venkovských oblastech; vyzývá členské státy, aby usnadnily multimodalitu a zajistily snadný a pohodlný přestup z jednoho druhu dopravy na jiný; zdůrazňuje, že pro zajištění co nejplynulejších a nejdostupnějších dopravních řetězců je třeba vytvořit v celé EU kvalitnější infrastrukturu; opakuje, že to zahrnuje normalizaci infrastruktury, zejména s cílem umožnit přeshraniční projekty a dopravu, a zajistit tak větší aktivitu žen na trhu práce a pomoci jim při hledání práce tím, že jim bude umožněno cestovat na delší vzdálenosti;
23. zdůrazňuje, že je důležité umožnit skutečně skloubení pracovního, soukromého a profesního života, což bude mít pozitivní dopad na zvýšení účasti všech žen na společenském a politickém životě tím, že se podpoří optimální prostředí ve venkovských oblastech, které přiláká jednotlivce, osoby v partnerských svazcích a rodiny v celé jejich rozmanitosti, zejména ženy, aby se do venkovských oblastí stěhovali kvůli zdravému životnímu stylu, který jim nabízí;
24. důrazně podporuje zvýšení institucionální podpory pro zajištění politické účasti a moci nebo zastoupení venkovských žen; trvá na tom, že je třeba koncipovat vzdělávací činnosti s cílem povzbudit ženy na venkově k tomu, aby směřovaly do oblastí a odvětví, v nichž jsou nedostatečně zastoupeny, a také kampaně na zvyšování povědomí o tom, že je důležité, aby ženy zastávaly vedoucí pozice; vybízí členské státy, aby prosazovaly

⁹ Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí.

rovnost žen a mužů v různých řídicích a zastupujících orgánech všech typů zemědělských organizací, sdružení a veřejných institucí;

25. naléhavě vyzývá členské státy, aby odstranily rozdíly v odměňování žen a mužů a rozdíly v důchodech; upozorňuje, že důchody by měly být zvýšeny tak, aby poskytovaly spravedlivý příjem, který lidem umožní důstojný život a jenž by nikdy neměl být pod hranici chudoby; zdůrazňuje, že je třeba bránit veřejné, solidární a univerzální systémy sociálního zabezpečení, které zaručují důstojné důchody pro všechny;
26. vyzývá k lepšímu přístupu ke kvalitním veřejným službám a infrastruktuře, zejména digitální infrastruktuře, a k zavedení široce dostupných, účinných a cenově dostupných dopravních možností, které splňují cíle udržitelného rozvoje;
27. naléhavě vyzývá členské státy, aby zavedly konkrétní opatření k řešení rizika sociálního vyloučení a chudoby se zaměřením na přístup k cenově dostupnému bydlení, dopravě a energii;
28. vyzývá Komisi a členské státy, aby programy financování nebo podpůrná opatření koncipovaly tak, aby byrokratická zátěž byla pro menší podniky a zúčastněné strany snadno zvládnutelná; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že i jednotlivci nebo menší organizace budou mít možnost získat přehled o možnostech financování a požádat o ně a že jim při tom bude poskytnuta pomoc;
29. naléhavě vyzývá členské státy, aby zaručily, že ženy budou moci uplatňovat svá práva ve všech oblastech společnosti, a tedy aby zakázaly a trestaly všechny formy diskriminace;
30. vyzdvihuje cenný přínos k podpoře rovnosti žen a mužů ve venkovských oblastech, který přinášejí akce v rámci programu LEADER spolufinancovaného z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, jehož cílem je zapojit místní aktéry do tvorby a realizace strategií, rozhodování a přidělování zdrojů pro rozvoj jejich venkovských oblastí; vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily program LEADER snížením administrativní zátěže pro místní orgány a zjednodušením přístupu, aby podpořily místní odpovědnost za rozvojové projekty vedené komunitami a aby vybízely k účasti žen v místních akčních skupinách.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	16.6.2022
Výsledek konečného hlasování	+ : 24 - : 0 0 : 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Isabella Adinolfi, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Lina Gálvez Muñoz, Alice Kuhnke, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Michiel Hoogeveen, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Predrag Fred Matić, Silvia Modig, Monika Vana
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Maria Walsh

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

24	+
ECR	Michiel Hoogeveen, Andželika Anna Mozdżanowska
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Ewa Kopacz, Aušra Maldeikienė, Christine Schneider, Maria Walsh
RENEW	Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Marek Paweł Balt, Milan Brglez, Lina Gálvez Muñoz, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Silvia Modig, Sandra Pereira
VERTS/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Monika Vana

0	-

1	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	25.10.2022						
Výsledek konečného hlasování	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 10px;">+:</td> <td style="text-align: right;">36</td> </tr> <tr> <td style="width: 10px;">-:</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td style="width: 10px;">0:</td> <td style="text-align: right;">10</td> </tr> </table>	+:	36	-:	1	0:	10
+:	36						
-:	1						
0:	10						
Členové přítomní při konečném hlasování	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Bîteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Ivan David, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Elena Lizzi, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez						
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Franc Bogovič, Rosanna Conte, Marie Dauchy, Anna Deparnay-Grunenberg, Alin Mituța						
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Estrella Durá Ferrandis						

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

36	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Estrella Durá Ferrandis, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas
THE LEFT	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop

1	-
ECR	Krzysztof Jurgiel

10	0
ID	Rosanna Conte, Marie Dauchy, Ivan David, Gilles Lebreton, Elena Lizzi
VERTS?ALE	Benoît Biteau, Anna Deparnay-Grunenberg, Martin Häusling, Bronis Ropë, Sarah Wiener

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se